

Vlaamse overheid

BESTE BEDRIJFSBLAD 2007

magazine

**BESTE VRIENDEN,
BESTE COLLEGA'S**

**"Ambtenaren
moeten alerter
en assertiever
optreden"**

ONDERZocht

**Wat is onze
vorming waard?**

IN BEELD

**Zo wensen
wij gelukkig
nieuwjaar**

Ook bij u aan de muur?

Kunst op Kantoor

**EXTRA
KALENDER
2008**

Hoe scoort jouw wagen?

test het op www.ecoscore.be

Auto's verleiden ons meestal door hun model, cilinderinhoud, opties, ... maar zelden staan we stil bij de impact ervan op ons milieu.

Hoe milieuvriendelijk een wagen is, hangt af van veel verschillende factoren, zoals het verbruik en het type brandstof, de motor... De ecoscore maakt vergelijken makkelijker. Hoe hoger de score, hoe milieuvriendelijker het voertuig.

Een beter klimaat en een gezondere leefomgeving begint bij jezelf. Kies dus voor een wagen met een goede ecoscore! Ga naar www.ecoscore.be of bezoek de Ecoscore-stand in paleis 1 van het autosalon.

Vlaamse overheid

Goed gevormd?

Bijna een jaar geleden, ergens in februari, hadden mijn afdelingshoofd en ik afgesproken. Na een half uur praten over wat er op de dienst het afgelopen jaar allemaal was gebeurd, kwamen we in het gesprek bij de verbeterpunten die ik voor mezelf had opgesteld. Beter leren spreken voor publiek was daar een van. Ik zou me inschrijven voor een cursus, zo besloten we. En zo kwam het ook in mijn planningsdocument te staan. Het inschrijven moest nog wel even wachten. Met de evaluatie- en planningsgesprekken met mijn collega's die ik zelf nog moest afwerken tussen de deadlines door, had ik het op dat moment even te druk. Inschrijven kon later wel, "als het wat rustiger wordt".

"Later" werd meteen eind juni. En rustiger was het niet, zo vlak voor de zomervakantie. Plots schoot die cursus 'Spreken voor publiek' opnieuw door mijn hoofd. Ik moest me nog inschrijven! Snel even surfen naar de vormingssite - 'Van A tot Z' - bij de S: 'Spreken voor publiek': "Geen sessies beschikbaar". Geen probleem, na de zomervakantie zou er wellicht weer plaats zijn.

"Met dit uitzonderlijk aanbod kunt u van topspecialist Jerry Conwell voor slechts 799 euro leren spreken voor publiek", promootte een mail die eind oktober in mijn mailbox viel. Juist ja, ik moest nog informeren naar die opleiding. Opnieuw naar de vormingssite - Van A tot Z - bij de S: 'Spreken voor publiek': "Geen sessies beschikbaar". Ik kon mezelf wel voor het hoofd slaan. Zou ik mijn afdelingshoofd durven voorstellen om die externe opleiding bij een of andere speechgoeroe dan maar te volgen? "Jammer genoeg is het vormingsbudget intussen grotendeels opgebruikt voor dit jaar. En 799 euro is trouwens niet niks", klonk het daar. Daar ging mijn enige kans op vorming dit jaar.

Het is nu midden december en ik heb voor het vierde jaar op rij weer niks bijgeleerd, behalve dan dat ik echt wat meer moeite moet gaan doen als ik ooit nog een opleiding wil volgen. Niks bijgeleerd is misschien wat straf uitgedrukt. Ik heb immers de hele tijd wel flink gewerkplekleerd. Een mooi woord is dat voor leren 'on the job'. Leren door je werk te doen, zeg maar. Als ik rond mij kijk, naar al die collega's die er ook al niet toe komen om een cursus te volgen, denk ik dat dat wel eens de nieuwe opleidingstrend zou kunnen worden. Wat niet wegneemt dat ik er het komende jaar nog eens voor ga. Voor een echte cursus!

In naam van de redactie wens ik u voor 2008 alvast enkele goed gekozen voornemens - niet te veel - en vooral voldoende tijd én energie om ze waar te maken! En als dat laatste niet lukt, misschien een cursus timemanagement?

Leen De Dycker, hoofdredacteur

13

TWEEMAANDELIJKS MAGAZINE VOOR
HET VLAAMSE OVERHEIDSPERSONEEL
DERDE JAARGANG NR 11 JANUARI-FEBRUARI 2008

GA VEILIG UIT DE BOL MET OUDJAAR.

Met **BOB** van De Lijn rijdt u veilig het nieuwe jaar in.

2008 staat voor de deur. Maar wie is er BOB tijdens de feesten? Het zijn de bus- en tramchauffeurs van De Lijn. Zij brengen u veilig naar uw feestje. Later op de avond (of vroeg in de ochtend) voeren ze u weer comfortabel naar huis.

Win uw eigen hippe discobal.

De brochure met het volledige aanbod vindt u in elke Lijnwinkel. En als u meedoet aan de wedstrijd in de brochure, maakt u kans op een echte discobal.

Bob is een campagne van het BIVV en de Belgische brouwers, met steun van Assuralia.

Voor reisadvies: **www.delijn.be - 070 220 200**

Blikvangers

- 10 Wat hangt er bij u?**
Kunst op het werk
- 15 Vlaamse Ombudsdienst**
"Kabinetten moeten het goede voorbeeld geven"
- 22 Onze kaartjes**
Zo wensen wij gelukkig nieuwjaar
- 26 Onderzocht**
Wat is onze vorming waard?
- 32 Waar wonen wij?**
Denderleeuw op nummer 1
- 33 De dag van ...**
Marcella Kerckvoorde,
regioverpleegkundige van Kind en Gezin

Interview

- 18 Beste vrienden, beste collega's**
- “**
Steeds meer ambtenaren
werken niet meer met de
‘ambtenarenmentaliteit’ in de
positieve zin van het woord”

Vaste waarden

- 6 Samengevat**
- 24 Schatten van Vlaanderen**
- 36 Werk en leven**
- 38 In de bloemetjes**
- 40 Doe-kalender**
- 43 Puzzel**
- 44 Filip**
- 45 Strip**
- 46 Hilde**

Een diploma hoeft niet meer

"Is de diplomavereiste voor een job bij de overheid voorbijgestreefd?" Dat vroegen we in ons vorige nummer. 56 % van u vindt dat een diploma geen absolute vereiste meer is. Velen zien het trouwens niet zwart-wit, maar zeggen: "het hangt af van de specifieke situatie". Een kleine greep uit de meer uitgesproken reacties:

"Sommige gezinnen kunnen het financieel niet aan om de kinderen te laten voortstuderen."

"Een diploma bewijst alleen maar dat je theoretische kennis kunt reproduceren."

"Ambtenaren die bekwamen hun werk uitvoeren, worden dan niet over de kop gesprongen door gediplomeerde, maar onbekwame jongeren."

"De Vlaamse overheid moet het goede voorbeeld geven door de ervaringsbewijzen die ze zelf uitreikt, zelf ook te erkennen."

JA: **55,82 %**

NEE: **44,18 %**

"Wie zich op school niet heeft ingezet zou dan gelijkgesteld worden met wie wel zijn best heeft gedaan. Dat is niet rechtvaardig."

"Geen politieke benoemingen of andere favoritismen."

"Mijn twee kinderen hebben een universiteitsdiploma gehaald. Zij hebben er hard voor gewerkt, en ik ook om dat te financieren."

"Waarom zouden we dan nog voortstuderen?"

Twee keer meer loon

In 2008 zal uw loon wellicht twee keer stijgen, telkens met 2 procent. Het Planbureau verwacht immers dat de spilindex dit jaar twee keer zal worden overschreden, door de stijging van de brandstof- en voedselprijzen. Onze lonen en pensioenen zullen waarschijnlijk op 1 februari en op 1 december 2008 die stijging volgen. De kinderbijslag en andere sociale uitkeringen gaan telkens een maand eerder omhoog.

Win kunst

Al ruim 40 jaar koopt de Vlaamse overheid kunstwerken aan, die u kunt bezichtigen in de Vlaamse musea of gewoon in onze eigen gangen en kantoren. In onze kalender voor 2008 staan er 12 plus 1. Hang ze op in uw kantoor. Ze zijn het waard. En als u daar niet genoeg aan hebt, geven wij ook nog 50 exemplaren weg van de aanwinstencatalogus die onze collega's van het agentschap Kunsten en Erfgoed samenstelden. Die catalogus is een lijvig en boeiend fotoboek met de aanwinsten van 1998 tot 2001. De publicatie kreeg de Plantin-Moretusprijs voor het best verzorgde kunst- en fotoboek in Vlaanderen. Stuur voor 18 januari 2008 een mailtje naar dertien@vlaanderen.be, met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer en entiteit en met als onderwerp 'Wedstrijd kunst'. Blader dan snel naar pagina 10, waar zes collega's hun favoriete kunstwerk op hun werkplek tonen.

In het nieuwe jaar is het dus twee keer feest, dat is al sinds 1991 geleden. Vorig jaar hebben we overigens geen indexaanpassing gehad: de laatste dateert al van november 2006. Een meevaller voor onze werkgever, want één indexering kost de Vlaamse overheid ruim twee miljoen euro per maand.

Let op: wie in een privaatrechtelijk agentschap werkt, volgt waarschijnlijk een ander indexeringssysteem. Zo krijgen de collega's bij Jobpunt Vlaanderen en bij de PMV slechts één indexaanpassing dit jaar, op 1 januari. Bij twijfel kunt u het best even navraag doen bij uw personeelsdienst.

Hebt u in 2007 een opleiding gevolgd voor het werk?

Verderop leest u dat steeds minder collega's nog een opleiding volgen voor het werk. Dat blijkt uit de cijfers tot het jaar 2006. En dat terwijl de Vlaamse overheid nieuwe sollicitanten proberen te lijmen door "ruime mogelijkheden tot vorming en bijscholing" te beloven in haar vacatures. Wij zijn benieuwd of die dalende trend zich doorzet in 2007. Daarom willen we weten of u het voorbije jaar een opleiding hebt gevolgd voor het werk.

Vertel het in onze poll op www.vlaanderen.be/dertien. In de volgende editie kunt u de resultaten lezen. Wie zijn stem laat horen, maakt kans op een aankoopcheque van 30 euro. U kunt stemmen tot 18 januari 2008.

Stijlvolle ontvangst met nieuwe uniformen

Binnenkort dragen de chauffeurs en onthaalcollega's van negen Vlaamse overheidsgebouwen in Brussel, Antwerpen, Gent en Hasselt nieuwe uniformen. Begin december werden de eerste modellen al gepast. "De nieuwe dienstkledij is ontworpen in overleg met de collega's die ze moeten dragen. Over de modellen, de stoffen en het aantal uniformstukken hebben we gepraat. Zo beslisten we voor de onthaalbediendes een zomer- en winteruniform in te voeren", vertelt Xavier Blanquart. "Met de nieuwe look hopen wij de Vlaamse overheid een modern imago te geven en bij te dragen tot een klantvriendelijke ontvangst."

Uniform chauffeurs

Aleen dragen bij officiële momenten zoals officiële recepties, openingen en zittingen van het Vlaams Parlement

- colbert en passende broek, bruin met krijtstreepje
- hemd met lange of korte mouwen, petroleumblauw
- das met ingeweven logo Vlaamse overheid

Winteruniform onthaalbediendes

Wordt dagelijks gedragen tussen 1 oktober en 31 maart

- kleur: beige-bruine tint • damesjasje en passende sjaal in de seizoenskleuren • blouse met lange mouwen, wit met bruine accenten op kraag en knoopsgaten in de winter
- zwarte trui met rolkraag • rok of broek in de seizoenskleuren. Van de rok en de broek bestaan twee modellen: met hoge tailleband of een elegant stadsmodel • zwarte schoenen: hakhoogte 60 mm of 45 mm

(*) naast een winteruniform is er uiteraard een zomeruniform. Het zomeruniform heeft een grijsbruine tint en moet gedragen worden tussen 1 april en 30 september. De bijbehorende blouse is lichtblauw en heeft korte mouwen. Er zit geen trui in de zomeroutfit.

telex—telex—telex

Koen Haverbeke is de nieuwe vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering in Polen, en zo meteen de bewoner van het nieuwe Vlaams Huis in Warschau. Van daaruit zal hij onze politieke, economische en culturele contacten verzorgen in Centraal- en Oost-Europa. Wij wensen hem veel succes! www.flanders.be ■ "Ge zijt nen engel..." Met die slogan moedigen de collega's van De Lijn iedereen aan om zich voorbeeldig te gedragen in bus en tram. ■ In 2007 waren er alvast minder conflicten op bus- en tramlijnen dan de vorige jaren. Maar die dalende cijfers betekenen nog niet dat chauffeurs en reizigers zich veiliger voelen. De Lijn investeert dus verder: in 2008 start ze met een veiligheidsbarometer en zal ze de vooropgestelde veiligheidsinvesteringen afronden. Zo komen er 65 controleurs, 20 lijnspotters, 750 bussen met camera's en nog eens 500 bussen met afgesloten stuurhut. Niet iedereen is immers een engeltje. ■ Als u ooit gerechtelijk vervolgd wordt vanwege uw werk bij de Vlaamse overheid, dan kunt u rekenen op rechtsbijstand. Zo krijgt u hulp bij briefwisseling met het oog op een minnelijke schikking, en worden de kosten van een advocaat en andere noodzakelijke kosten betaald. ■ Daar klinken we op! ■ Zij het met mate, als het van onze minister van Welzijn afhangt. Hij lanceert een actieplan om het gebruik van alcohol, drugs en tabak met een kwart terug te dringen tegen 2015. Een eerste reeks projecten draait rond alcohol: 115.000 Vlamingen zullen worden gescreend op hun alcoholgebruik, studenten krijgen een zelftest en in vijf steden komt een bewustmakingscampagne. www.bekijkheteensnuchter.be ■ Juriste Wendy Schepers van het Departement Landbouw en Visserij werkte drie dagen mee op een zorgboerderij. Geen nieuwe carrièrewending, maar een van de 18 praktijkstages in het kader van het innovatieproject Wisselleren. Bedoeling was om een betere kijk te krijgen op de wetgeving over zorgboerderijen. Samen met de andere uitwisselcollega's krijgt Wendy in ruil gratis vorming en een stagesubsidie van minimaal 5000 euro voor haar afdeling. En heel veel inspiratie natuurlijk. www.vlaanderen.be/wisselleren ■ Binnenkort weten we wie

300

bedrijfsleiders, professoren, toplui van werkgeversorganisaties, vakbonden en adviesraden, Vlaamse topambtenaren en kabinetschefs zaten op 17 december rond de tafel om na te denken over de sociaal-economische toekomst van Vlaanderen. Daarbij richten ze hun blik op wat belangrijk is op lange termijn (2020). Gelegenheid was het jaarlijkse Sociaal-economisch Forum, waar de zogenaamde captains of society onder het voorzitterschap van Karel Vinck moesten aangeven wat volgens hen de prioriteiten zijn voor het actieplan Vlaanderen in Actie. Later volgen nog vier ateliers over specifieke thema's zoals internationalisering, innovatie, talent en logistiek en mobiliteit.

Ondertussen lopen her en der al concrete proefprojecten in het kader van Vlaanderen in Actie. Zo verplaatsten twee bedrijven in de havens van Antwerpen en Zeebrugge hun vrachtvervoer van de ochtendspits naar de late ochtend. "De vrachtwagens staan zo minder in de file, wat minder tijd- en geldverlies betekent voor de bedrijven. En dat helpt om de concurrentiepositie van onze logistieke sector te vrijwaren", aldus Koen Geens van het kabinet van de minister-president.

www.vlaandereninactie.be

tellex-tellex-tellex

het nieuwe ICT-contract voor de Vlaamse overheid binnenhaalt. Een vette vis om het in het huidige politieke jargon te zeggen, want het contract wordt geraamd op 650 tot 700 miljoen euro nu het ook openstaat voor alle agentschappen. Blijft EDS-Telindus de ICT-partner of neemt zijn uitdager, het duo Accenture-Dimension Data, het vanaf midden 2008 over? Bij de collega's van de entiteit ICT-beleid is het wikken en wegen intussen afgelopen. Nu is het enkel wachten op de goedkeuring door de Vlaamse Regering. ■ "Dat ICT-contract is een mooi voorbeeld van hoe een niet-exclusieve overeenkomst gesloten kan worden met een ICT-dienstverlener", zo oordeelde de jury van de European Public Sector Award en overhandigde prompt een medaille aan de entiteit ICT-beleid. Ook de portaalsite www.bouwenenwonen.be, in het bijzonder de Premiezoeker en de Robotambtenaar, viel in de prijzen. ■ Loopt u verloren op de energiemarkt, voelt u zich onvoldoende geïnformeerd of wilt u gewoon objectieve informatie? Lees dan de nieuwe folder van de VREG. Downloaden via www.vreg.be of bestellen op 02 553 13 53. ■ Over energie gesproken. Haal op 15 februari uw warmste trui maar uit de kast want dan is het op-nieuw Dikke-truiendag. Ook u kunt energie besparen en de CO₂-uitstoot verminderen met heel eenvoudige acties. Nieuw dit jaar is dat u niet alleen via het werk of via de school, maar ook gewoon thuis kunt deelnemen. Schrijf u in en win mooie prijzen. www.dikke-truiendag.lne.be ■ De Vlaamse overheid verzamelt veel informatie over haar burgers, bedrijven en economie. De Europese Unie besliste al langer dat de privésector die gegevens mag hergebruiken én commercialiseren. Met de goedkeuring van een decreet daarover voert de Vlaamse overheid die Europese richtlijn nu uit. De handel in overheidsinformatie zou op Europees niveau zo'n 26 miljard euro waard zijn. www.verenvoudig.be ■ Zo'n voorbeeld van verzamelde informatie: eind 2006 werkten 481 allochtonen bij de Vlaamse overheid, bijna een verdrievoudiging tegenover 2005. 4 % is het streefdoel tegen 2015. Als we dit tempo voortzetten, is dat misschien wel haalbaar. ■

10 dagen gratis kinderopvang bij De Lijn

De Lijn wil meer vrouwen in dienst nemen. Daarom start de Vlaamse Vervoermaatschappij vanaf 1 januari 2008 met een thuisopvangdienst voor zieke kinderen. "Onze chauffeurs hebben vaak ongewone werkuren en de klassieke opvang van zieke kinderen, zoals die wordt verzorgd door de ziekenfondsen, beantwoordt niet aan hun behoeften", vertelt woordvoerder Tom Van de Vreken. Alle werknemers krijgen vanaf dit jaar recht op tien volle of twintig halve dagen thuisopvang, op kosten van De Lijn.

Beter sanitair

De Lijn plant daarnaast nog andere vrouw- en gezinsvriendelijke initiatieven. Een onderzoek bij het personeel moet duidelijk maken of er behoefte is aan structurele kinderopvang zoals voor en na de schooluren en tijdens de schoolvakanties, de dienstroosters van de chauffeurs moeten gezinsvriendelijker worden gemaakt, nieuw aangeworven chauffeurs zouden in de toekomst ook deeltijds aan de slag mogen gaan (*nu kunnen bestuurders alleen in een voltijdse baan starten, red*) en De Lijn wil werk maken van betere sanitaire voorzieningen voor de vrouwelijke chauffeurs.

Al die maatregelen moeten ervoor zorgen dat er niet alleen meer vrouwelijke chauffeurs solliciteren, maar dat ook bij de bedienden, in de technische diensten en bij de directie het aantal vrouwen toeneemt. Zo hoopt De Lijn tegen 2010 25 % vrouwelijke chauffeurs in dienst te hebben, nu is dat iets meer dan 15 %. Bij de bedienden mikt De Lijn op 40 % vrouwen, bij de technische diensten op 4 %.

400 collega's zullen vlotter boekhouden

"Voor veel collega's is boekhouden een ver-van-hun-bedshow, maar eigenlijk heeft iedereen er rechtstreeks of onrechtstreeks mee te maken", vertelt Luc Keereman over zijn werk. Hij is al sinds eind 2005 aan de slag als projectleider om Orafin aan te passen aan de overheidsstructuur na BBB. Orafin is het boekhoudstelsel dat de betalingen en ontvangsten regelt van de departementen, de interne agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid en de kabinetten. "Aan de basis is er niet veel gewijzigd. Maar de 400 collega's die ermee werken, vooral budgetbeheerders en medewerkers van boekhoudcellen, zullen er nu wel vlot-

ter mee aan de slag kunnen", voorspelt de projectleider. "Maar nog belangrijker is dat we met het nieuwe systeem bijna 300 afzonderlijke boekhoudingen uit 42 entiteiten kunnen terugbrengen tot één boekhouding. Wat onze overheidsfinanciën meteen een stuk transparanter maakt, ook voor het management."

Voor Luc en zijn collega's wordt het begin januari menens: na maanden van ontwikkelen en testen gaat op 14 januari de nieuwe Orafin van start. "Met eindejaar is het bij ons altijd druk omdat het boekhoudjaar dan wordt afgesloten, maar nu komt er nog een extra schepje bovenop", besluit hij.

TIENSPORENNOTA

Toch niet te veel ambtenaren?

De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) daagde ons afgelopen zomer uit door te stellen dat België te veel ambtenaren telt én dat wij duurder zijn dan onze collega's in de privé.

Onze topambtenaren namen de uitdaging ter harte en nodigden via het college van ambtenaren-generaal (CAG) - een overlegorgaan tussen de verschillende beleidsdomeinen - iedereen uit om ideeën te geven voor een efficiëntere en effectievere Vlaamse overheid. Het resultaat werd een zogenaamde 'tiensporennota' die op 5 oktober aan alle Vlaamse ministers werd bezorgd. Veel aandacht gaat naar de volledige uitvoering van oorspronkelijke BBB-plannen. We moeten beter gaan samenwerken, zowel de departementen en de agentschappen als de verschillende bestuurslagen in België. Ook moet er een duidelijkere taakverdeling komen tussen kabinetten en administratie. Daarnaast pleit de nota onder meer voor een uitgebreid managementinformatiesysteem, waarmee het management, de politiek en de bevolking zicht kunnen krijgen op het personeelsbestand.

Floris' visie

Guillaume Tielemans (44)
Groenarbeider op het domein
Groenenberg bij het Agentschap
voor Natuur en Bos

Koenraad Tinel · “De Larf”
Kopersculptuur · Waarde: 37.500 euro

“
**Sommige collega's
denken aan een
kreeft of een scampi”**

“Ik passeer bijna elke dag langs dit beeld. Het staat op een mooie, opvallende plaats midden in ons park. Ik vind dat je een park niet mag overladen met beelden, maar dit past hier perfect. Ik hou wel van de kunstwerken van Koenraad Tinel. Hij maakt beelden waar je nog iets in kunt herkennen. Al is het in dit geval niet voor iedereen duidelijk wat het precies voorstelt. Sommige collega's noemen het zelfs een kreeft of een scampi. Wat het ook is, ik zou het helemaal niet erg vinden als ze zo'n beeld in mijn tuin zouden zetten.”

Vele collega's lopen ze iedere dag straal voorbij, de duizenden schilderijen en tekeningen in onze gangen en kantoren. Wie ze toch opmerkt, besluit vaak dat het maar "lelijke dingen" zijn. En toch zijn er ook collega's die al die kunstwerken koesteren: "ik zou er thuis ook wel zo een willen hebben!" 13 ging op zoek naar waar al die kunst vandaan komt en kwam terecht in een depot in Schaarbeek, bij enkele collega's van het agentschap Kunsten en Erfgoed. Daar liggen nog 1500 werken te wachten op een mooi plaatsje in onze gebouwen. Maar verwacht geen topstukken.

Maarten De Gendt

"De meeste collega's die we bezoeken, denken dat ze een peperdure prent aan de muur hebben hangen. Wij moeten hen dan teleurstellen: sommige stukken zijn maar 100 euro waard. Al kunnen ze natuurlijk wel een grote emotionele waarde hebben. En de esthetische waarde van een kunstwerk is sowieso moeilijk in cijfers te vatten", vertelt Evi Bert. Samen met zes collega's beheert ze een collectie van 18.000 kunstwerken, die verspreid hangen in 87 musea en honderden overheidsgebouwen.

En dat is geen lachertje. "Zo'n vijftig keer per jaar gaan we op stap om de staat van alle werken op een bepaalde plek te controleren. We proberen elk jaar zeker 500 kunstwerken af te gaan", vertelt Evi Bert. "Hangen de werken nog op dezelfde plaats? Zijn ze niet beschadigd of verdwenen? De mensen

bij wie we binnenlopen, vallen vaak uit de lucht. Ze weten niet dat het om bruiklenen uit onze collectie gaat. Gelukkig hangt er op de achterkant van de werken een stickertje waarop staat dat ze eigendom zijn van de Vlaamse Gemeenschap. We hebben al verscheidene keren meegemaakt dat de tekeningen of schilderijen uit een bepaalde kamer nergens meer te vinden zijn. Een collega die met pensioen is gegaan, heeft ze dan gewoon meegenomen. Gelukkig brengen de gepensioneerden alles altijd netjes terug."

Schimmel en vocht

De meeste collega's dragen goed zorg voor de kunstwerken op hun kantoor. "Helaas komen we soms ook stukken in erbarme-

Jan Cox · “De Martelgang”
Acrylverf op doek · Waarde: 9250 euro

“
Dramatisch, beklemmend en
toch kleurrijk: daarom kom ik
dit werk graag bekijken”

Monique Baeteman (58), communicatieverantwoordelijke bij
het Instituut voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT)

“Deze drie schilderijen stellen de eerste, tweede en derde val van de kruisigingstocht van Christus voor. Elk luik is beklemmender en dramatischer dan het vorige. En toch blijft het een heel kleurrijk werk, dat ik graag kom bekijken. In een individueel kantoor zou dit drieluik niet passen. Daarom hangt het in een van onze grote vergaderzalen. Hier komen veel mensen van buiten de organisatie, vaak onderzoekers die een project komen verdedigen om een beurs te krijgen. Ook van hen hoor ik vaak dat ze het een heel mooie triptiek vinden. Dit is trouwens het allerlaatste werk dat Jan Cox geschilderd heeft, in 1980. Dat maakt het ook nog net iets specialer, niet?”

lijke staat tegen. Onlangs nog vonden we in een kelder van een Antwerpse gemeente een doek van Floris Jespers terug, vol vocht en schimmel. Dat werk hebben we meteen weggehaald en naar een gespecialiseerde restaurateur gebracht. De restauratie heeft zes maand geduurd en kostte uiteindelijk 2220 euro. De gemeente krijgt het niet meer terug, nee. Het werk zal waarschijnlijk naar een museum gaan.” Collega's Kaat Sneiders en Nina Borgonjon kunnen zelf kleine restauraties uitvoeren. Voor ingrijpende

restauraties huren we gespecialiseerde restaurateurs in. Ieder jaar worden er zo'n twintig stukken grondig gerestaureerd, wat in totaal zo'n 100.000 euro kost.

Nog een titanenwerkje is de registratie van de volledige collectie. “In een elektronische databank moeten we zo veel mogelijk gegevens van elk kunstwerk verzamelen: hoe het eruitziet, welke materialen er zijn gebruikt, in welke staat het zich bevindt. Bovendien moeten we goede foto's van het kunstwerk toevoegen, en

Karel Appel · “Compositie”
Zeefdruk · Waarde: 1000 euro

“
Deze Karel Appel wordt meestal als laatste
gekozen. Maar de teleurgestelde collega
fleurt wel op als ik hem toefluister dat hij het
duurste werk uit de hoop te pakken heeft!”

Lore Mariën (33), adjunct van de directeur bij de
Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM)

“Ik zorg er ieder jaar voor dat er nieuwe kunstwerken hangen in onze gangen en vergaderzaaltjes, en in de bureaus van de hogere niveaus. We hebben daarvoor een abonnement bij Kunst In Huis, waar je kunstwerken voor één jaar kunt lenen voor bij je thuis of op het werk. Elk jaar kunnen de collega's dus een nieuw werk kiezen om aan de muur te hangen. Zo hoef je nooit lang op hetzelfde te kijken. Maar er zijn ook een paar blijvers: stukken in langdurige bruikleen van de collectie van de Vlaamse Gemeenschap, zoals deze merkwaardige Karel Appel. De meeste collega's hier vinden het een lelijk werk. Op het jaarlijkse keuzemoment wordt de Appel meestal pas als laatste gekozen. Maar de teleurgestelde collega fleurt wel op als ik hem toefluister dat hij het duurste werk uit de hoop te pakken heeft!”

biografische gegevens van de kunstenaars aanvullen. En voortdurend bijhouden op welke plek al die werken hangen, natuurlijk. Vooral dat laatste is een werk dat nooit gedaan is.”

Sleutelwerken

De uitgebreide collectie is het resultaat van een kleine 150 jaar kunstaankopen. Oorspronkelijk door de Belgische staat, maar zo'n veertig jaar geleden nam de Vlaamse Gemeenschap die taak over.

Jules Pecher · "La charité de St-Martin"
Olieverf op doek · Waarde: 5000 euro

“
Negentiende-eeuwse stukken
passen niet meer in de moderne
kantoorgebouwen, zeker niet als
ze zo groot zijn als dit stuk”

Kaat Sneiders (26) en Evi Bert (29),
restaurator en collectiebeheerder bij Kunsten en Erfgoed

“Dit is het allergrootste doek dat we in onze
bewaarplaats hebben. Het is meer dan drie
meter hoog en past dan ook amper in dit lo-
kaal. Het is ons enkele jaren geleden terug-
bezorgd uit het stadhuis van Sint-Niklaas.
Sindsdien zijn we op zoek naar een nieuwe
plek voor dit werk, maar niemand heeft er
interesse voor. We krijgen tegenwoordig
steeds meer negentiende-eeuwse schilde-
rijen terug. Iedereen wil nu kleurrijke ab-
stracte of hedendaagse kunst, en de oudere
werken moeten daar plaats voor ruimen.
Negentiende-eeuwse stukken passen ook
niet meer in de moderne kantoorgebouwen,
zeker niet als ze zo groot zijn als dit.”

“Vroeger kocht de Vlaamse overheid
actuele kunstwerken aan om de beeldende
kunstenaars in Vlaanderen te ondersteunen”,
legt Evi Bert uit. “Maar daar hebben we nu
andere middelen voor, zoals projectbeurzen
en ontwikkelingsgerichte beurzen voor
kunstenaars.
Tegenwoordig kopen we voornamelijk zoge-
naamde sleutelwerken aan. Dat zijn werken
die een belangrijke plaats innemen binnen
de collecties van de Vlaamse musea en
andere erfgoedinstellingen zoals archieven

Gustave Van De Woestyne · "Bloempotten"
Olieverf op doek · Waarde: 75.000 euro

“
Veel collega's vinden er
maar niks aan, maar ik zou
de bloempotten missen als
ze er niet zouden zijn”

Sonja Vanblaere (50), administrateur-generaal van het
Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed (VIOE)

“Ik ben een geluksvogel: ik heb in een
Anders Werken-omgeving nog een
eigen bureau met drie lege muren. Ik
wou dan ook per se enkele kunstwer-
ken op mijn werkplek, want ik vind
kunst erg inspirerend. Ik had liever iets
meer abstract en met wat meer kleur
gekozen. Maar op het moment dat ik
mijn keuze ging maken uit de collectie,
was het aanbod niet zo groot. Deze
Van De Woestyne was een van de beste
werken die in voorraad waren. Veel col-
lega's vinden er maar niks aan, maar ik
zou de bloempotten toch missen als ze
het werk hier plots zouden weghalen.”

en bibliotheken. Die sleutelwerken hebben
echter een hoge marktwaarde, en vele musea
en erfgoedinstellingen kunnen daar niet
genoeg geld voor op tafel leggen. Op dat
moment kunnen wij bijspringen. De Vlaam-
se overheid koopt de werken aan en geeft ze
vervolgens in bruikleen aan de musea.
Zo kochten we voor het Museum voor
Schone Kunsten (MSK) in Gent al de te-
kening 'Christus aan het volk getoond' van
James Ensor, voor het Museum voor He-
dendaagse Kunst in Antwerpen (MuHKA)

De collectie van de Vlaamse Gemeenschap in cijfers

Het agentschap Kunsten en
Erfgoed beheert een uitgebreide
en waardevolle collectie van
kunstwerken. De cijfers op een rijtje:

- een collectie van **18.000** kunstwerken
- verspreid over zo'n **1500** gebouwen in
Vlaanderen en Brussel
- te bezichtigen in **87** binnen- en
buitenlandse musea en in honderden
openbare gebouwen
- de musea met het grootste aandeel zijn
het Antwerpse MuHKA (**570** werken),
het Gentse S.M.A.K. (**375** werken) en
het Oostendse PMMK (**215** werken)
- het oudste werk in de collectie is 'Scène
Flamande' (**1835**) van Ferdinand
De Braekeleer. Het bevindt zich in
de Koninklijke Musea voor Schone
Kunsten van België (Brussel)
- in de bewaarplaats in Schaarbeek zijn
momenteel **1500** werken beschikbaar
bruikleen
- **10.000** werken zijn eigendom van de
Belgische staat, en worden beheerd
samen met collega's uit de Franse
Gemeenschap. Ze zijn aangekocht
tussen **1860** en **1970**
- **8000** werken zijn eigendom van de
Vlaamse Gemeenschap zelf. Ze werden
aangekocht sinds **1965**
- het eerste werk dat de Belgische staat
aankocht in **1860** was de bronzen
medaille 'Portret van Eelbrock' van
Constant Jehotte, voor **48** Belgische
frank
- het eerste werk dat de Vlaamse
Gemeenschap aankocht in **1965**, was
het olieverfschilderij 'Het Strand' van
Pierre Devos, voor **30.000** Belgische
frank
- de duurste aankoop was het topwerk
'Pierrot en skelet in geel' van James
Ensor, dat **1,5 miljoen** euro kostte
- de meest recente aankoop, de fotoreeks
'Un [United nations]' van Daniel Faust,
kostte **8375,21** euro

Bart d'Eyckermans · "San Maro" · Ets met aquatint · Waarde: 900 euro

“We maken geregeld gebruik van deze triptiek om symbolisch aan te geven hoever we al staan met een bepaald dossier”

Yvo Porters (57), directeur bij de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) in Mechelen

“Ik hou van deze triptiek en ik heb ze als een blikvanger opgehangen in mijn bureau. Ik vind namelijk dat het perfect ons werk symboliseert. Bij de VMM behandelen wij vaak ingewikkelde dossiers, zoals advies over milieuvergunningen. Die dossiers situeer ik dan in de eerste prent: een donkere ruimte achter een gesloten luifel. Naarmate we meer inzicht krijgen in een dossier, verschuift het naar de tweede prent, waar het licht door een kier in de luifel binnenstroomt. Ten slotte staat de luifel helemaal open als we een oplossing gevonden hebben voor het dossier. We maken onder collega's geregeld gebruik van deze triptiek om symbolisch aan te geven hoever we al staan in een bepaald dossier!”

de 'Prova-Car' van Panamarenko en voor het Stedelijk Museum voor Actuele Kunst (S.M.A.K.) in Gent de installatie 'Pense-Bête' van Marcel Broodthaers. Het gaat trouwens niet alleen om museale kunstwerken. Vorig jaar kocht de Vlaamse overheid het glazeniersarchief Capronnier aan, met voorstudies, ontwerpen en kartons van het bekende negentiende-eeuwse atelier voor brandglasramen. En eind augustus kochten we nog een unieke collectie mechanische orgels van verzamelaar Jef Ghysels aan!”

Geld voor kunst

Voor de aankoop van kunstwerken is er jaarlijks een kleine 700.000 euro ter beschikking. Dat geld gaat niet uitsluitend naar sleutelwerken. Zo is ruim een derde

bedoeld voor de uitbouw van de collectie van het MuHKA. De Vlaamse overheid is immers officieel de 'inrichtende macht' van het MuHKA, en daarom neemt ze alle aankopen voor het MuHKA op zich, ook de stukken die geen sleutelwerken zijn.

Daarnaast is er nog een andere pot waar momenteel 1 miljoen euro in zit. Die is bedoeld om Vlaamse topstukken aan te kopen die naar het buitenland dreigen te verdwijnen. Topstukken zijn zo zeldzaam en onmisbaar dat ze nooit verloren zouden mogen gaan en in Vlaanderen bewaard moeten blijven. Dat kan gaan om schilderijen en andere kunstwerken, maar ook om archeologische vondsten, muziekinstrumenten, archieven en wetenschappelijke instrumenten.

Kunt u zelf een kunstwerk lenen voor uw kantoor?

Krijgt u nu zin om die lege wand in uw bureau op te fleuren met een schilderij of grafisch werk uit de kunstcollectie van de Vlaamse overheid? Of schreeuwt die sobere hal in uw gebouw om een sculptuur of installatie? Kaart het aan bij uw chef! Individuele personeelsleden kunnen immers niet rechtstreeks kunstwerken ontlenden. Alleen leidinggevenden uit het hoger of middenkader kunnen een aanvraag indienen, en dan nog worden de werken niet aan hen persoonlijk uitgeleend. Het is de entiteit of dienst die de werken in bruikleen krijgt. De baas kan natuurlijk wel kiezen waar de werken komen: bij de receptie, in de gangen, in een vergaderzaal, in zijn eigen kantoor of bij een van zijn medewerkers. De meeste diensten vragen dan ook meerdere werken tegelijk aan.

U hebt de keuze uit ongeveer 2000 werken die zich in de bewaarplaats in Schaarbeek bevinden. U kunt ze ter plekke gaan bekijken. Verwacht geen grootse Rubens of unieke Magritte: dat soort schilderijen hoort thuis in een museum. In Schaarbeek vindt u voornamelijk minder bekende kunstenaars en kleinere werkjes.

De verzekeringspremie, zo'n 0,15 procent van de waarde van de werken, moet uw dienst zelf betalen. Als u bijvoorbeeld tien eenvoudige kunstwerken leent, moet u rekenen op ongeveer 200 euro per jaar. Natuurlijk geldt: hoe waardevoller de werken, hoe hoger de verzekeringspremie. Ook voor het transport van de werken moet u zelf zorgen, al kunnen grotere werken wel 'aan huis' gebracht worden. En er zijn nog meer voorwaarden waarmee u rekening moet houden. Zo mag u de kunstwerken niet eigenhandig verplaatsen of herstellen. “En natuurlijk moet u alles doen om ze niet te beschadigen. Vochtige ruimtes, direct zonlicht en sigarettenrook zijn dus uit den boze”, geeft Evi Bert nog mee.

Meer info: 02 553 68 32 of
liola.frederickx@cjsm.vlaanderen.be

“Kabinetten moeten het goede voorbeeld geven”

De klacht die voormalig topambtenaar Rudy Aernoudt had ingediend tegen wanpraktijken op het kabinet van toenmalig minister Fientje Moerman, was een van de meest gemediatiseerde dossiers die Vlaamse Ombudsdienst ooit te verwerken kreeg. Maar over een ding was iedereen het eens: de Vlaamse ombudsman Bernard Hubeau heeft dat dossier serieus en objectief behandeld. Hij oordeelde dat een consultancyopdracht voor het kabinet niet volgens de regels was toegekend, en formuleerde zeven aanbevelingen om wantoestanden in de toekomst te vermijden. De Vlaamse Regering sprong onmiddellijk op de kar en zette de aanbevelingen in ijltempo om in concrete maatregelen.

Maarten De Gendt en Filip De Maesschalck

Bijna negen jaar is Bernard Hubeau het gezicht geweest van de Vlaamse Ombudsdienst. Duizenden klachten van burgers heeft hij behandeld, en zo heeft hij er mee voor gezorgd dat de Vlaamse overheid nu klantvriendelijker en transparanter is. Maar op 1 januari 2008 legt hij zijn mandaat neer om “een laatste boeiende wending” aan zijn carrière te geven, als professor in de rechts-sociologie aan de Universiteit Antwerpen.

Voor ons wou hij nog eenmaal tekst en uitleg geven bij de zaak Aernoudt, en de gevolgen ervan.

Op 9 oktober formuleerde u zeven aanbevelingen om dergelijke situaties in de toekomst te vermijden. Amper tien dagen later had de Vlaamse Regering die aanbevelingen al omgezet in concrete maatregelen. Een record?

BERNARD: “Dat was inderdaad erg snel, en tot mijn grote vreugde zijn onze aanbevelingen bijna volledig gevolgd. Maar de kous is nog niet af. Je kunt wel mooie regels op papier zetten, maar daarna moet je ze in de praktijk toepassen. Dat moeten ze de komende maanden en jaren nog bewijzen.”

Wat stond er in uw aanbevelingen?

BERNARD: “Een deel ging over de regels voor overheidsopdrachten. Eigenlijk zeggen we gewoon dat de wetgeving correct toegepast moet worden. Ook door de kabinetten. Minister Moerman had als verdediging immers aangehaald dat de wetgeving niet van toepassing was op consultancyopdrachten van kabinetten aan externe experts. Maar volgens ons is dat wel het geval: kabinetten werken ook met overheidsgeld en maken ook deel uit van de Vlaamse overheid. Kabinetten zouden het goede voorbeeld moeten geven, net omdat ze heel zichtbaar zijn voor de burger.”

OUDE EN NIEUWE REGELS

Hoe de regering de aanbevelingen van de ombudsdienst uitvoert

Op 19 oktober had de Vlaamse Regering de aanbevelingen van de Vlaamse Ombudsdienst al omgezet in een aantal concrete maatregelen en voornemens. Sommige maatregelen waren al eerder beslist, maar worden nu nog eens onder de aandacht gebracht. Andere zijn nieuw.

1 Geen externe consultants meer

- Vanaf 1 januari 2008 mogen kabinetten geen beroep meer doen op externe consultants. Als een minister een expert nodig heeft, dan moet hij die vanaf nu als een gewoon personeelslid aanwerven. Lopende overeenkomsten blijven behouden, maar worden niet verlengd.

NIEUW

- Elk jaar moet de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement een lijst geven van alle personeelsleden op de kabinetten en van alle studieopdrachten.

NIEUW

2 De wet op de overheidsopdrachten beter volgen

- Het toezicht op de correcte toepassing van de overheidsopdrachtenwet moet nog versterken. Dat is een taak voor

de Inspectie van Financiën, de controleurs van vastleggingen, de ordonnateurs, het Rekenhof en de dossierbehandelaars in de administratie zelf.

EERDER BESLIST

- Alle nieuwe personeelsleden van niveau A moeten een initiatieopleiding overheidsopdrachten volgen. Iedereen die officieel overheidsopdrachten mag uitschrijven en gunnen, moet een cursus voor gevorderden volgen.

EERDER BESLIST

- De administratieve voorbereiding om een dienstenopdracht uit te schrijven en toe te wijzen, mag niet volledig binnen een kabinet gebeuren. Dat moeten de bevoegde ambtenaren uit de departementen doen.

NIEUW & VERDER UIT TE WERKEN

- Kabinetsleden mogen enkel met raadgevende stem lid zijn van een jury bij overheidsopdrachten. Ze mogen geen gunningsverslagen meer ondertekenen.

NIEUW & VERDER UIT TE WERKEN

3 Betere organisatie van de kabinetten

- De interne controle van een kabinet zal worden verscherpt. Zo zal de persoon die een bestelling doet, niet meer dezelfde mogen zijn als degene die de bestelling betaalt, en zal er steeds een andere persoon toezicht uitoefenen op een dossier waar iemand mee bezig is.

NIEUW

- Als een kabinetslid langdurig afwezig is of uit dienst treedt, zorgt de kabinetssecretaris voor voortgangscontrole, klassemment en archivering van dossiers, zodat er geen stukken meer verloren kunnen gaan.

NIEUW

4 Nieuwe taak voor Interne Audit

- De Interne Audit van de Vlaamse Administratie (IAVA) kan nu ook forensische audits uitvoeren op de kabinetten. Dat betekent dat ze een administratief onderzoek kan voeren om na te gaan of de regelgeving

Maar de aanbevelingen gaan verder dan de correcte toepassing van de wet ...

BERNARD: "Inderdaad, we hebben gemerkt dat de praktische afhandeling en voortgangscntrole van overheidsopdrachten nog zorgvuldiger kan. Zo waren er in deze case stukken van het dossier verloren gegaan bij het vertrek van een kabinetsmedewerker. Wij hebben dan ook aangeraden om in een betere archivering en overdracht te voorzien bij personeelwissels op de kabinetten. Ook de verplichte rapportage aan het Vlaams Parlement kan nog beter en vollediger. Ik

denk bijvoorbeeld aan het jaarlijkse overzicht van wie voor een kabinet werkt en welke consultancyopdrachten er lopen."

U wilt ook de ambtenaren meer verantwoordelijkheid geven.

BERNARD: "In de administratie zitten vele experts in de overheidsopdrachtenwetgeving. Wij zeggen aan de kabinetten: maak gebruik van die expertise. Laat ambtenaren het hele aanbestedingsproces organiseren. Toegegeven, met de rigide overheidsregels vind je niet altijd de beste leverancier of

dienstverlener zoals je dat in privébedrijven zou doen. Zo mag je bepaalde vormen van klantenbinding niet toepassen, ook al bewijzen die dagelijks hun nut en profijt in de privé. Maar de regels voor overheidsopdrachten zorgen wel voor transparantie en legitimiteit naar de buitenwereld. Wij werken nu eenmaal met geld dat van de burger komt. Dankzij de overheidsopdrachtenregelgeving kun je perfect verantwoorden dat dat geld goed besteed wordt."

gevolgd is bij financiële of juridische geschillen of onregelmatigheden. Zo'n administratief onderzoek bij een kabinet kan enkel worden aangevraagd door de minister-president of door de Vlaamse Regering.

NIEUW & VERDER
UIT TE WERKEN

- Na het administratieve onderzoek bezorgt IAVA een rapport aan de aanvrager van de opdracht, aan de leden van het Auditcomité en aan het Rekenhof. Als het onderzoek uitwijst dat er mogelijke misdrijven zijn gepleegd, licht de administrateur-generaal van IAVA het parket in.

NIEUW & VERDER
UIT TE WERKEN

5 Deontologische code voor kabinetsmedewerkers

- Er komt een deontologische code voor kabinetsmedewerkers. De code zal gedragsregels bevatten over spreekrecht en spreekplicht, eerlijkheid, klantgerichtheid, objectiviteit, zuinig beheer van middelen, het vermijden van belangenvermenging en het niet-gebruiken van voorkennis.

NIEUW & VERDER
UIT TE WERKEN

De regering is ook verder gegaan dan jullie aanbevelingen.

BERNARD: “Ja, op verschillende punten zelfs. De deontologische code voor kabinetsmedewerkers is iets wat de Vlaamse Regering zelf heeft aangebracht. En ze heeft het ook onmogelijk gemaakt om op een kabinet consultants in te huren met een zelfstandigenstatuut of via een vennootschap, terwijl wij enkel duidelijkere regels hadden gevraagd. Als een minister een expert nodig heeft, dan moet hij die vanaf nu als een gewoon personeelslid aanwerven. Zo wordt

“Soms was de eerste reactie op onze aanbevelingen dat ze onmogelijk te realiseren waren. En toch bleek het nadien te lukken”

de samenstelling van een kabinet meteen een pak transparanter, en dat kunnen we alleen maar toejuichen.”

Zijn uw aanbevelingen altijd zo gemakkelijk aanvaard als nu?

BERNARD: “Ik heb de Vlaamse overheid altijd een heel volwassen overheid gevonden. In zeker 80 procent van de gevallen blijken de overheidsdiensten een oplossing te vinden voor de problemen waarover wij aanbevelingen hebben geformuleerd.

Uiteraard was er tijd nodig om die aanvaarding te laten groeien. Vroeger waren onze aanbevelingen nog vaak opgesteld als algemene suggesties zoals “de termijn om dit of dat te doen, moet verkorten”. Maar tegenwoordig noemen we zonder probleem ook de dienst bij naam die voor de oplossing moet zorgen, of we zeggen duidelijk welk decreet precies aangepast moet worden. Ook de burger merkt dat het kan helpen om contact op te nemen met de ombudsdienst: in 1999 kregen we nog 1809 klachten en vragen binnen, in 2006 waren dat er 4148.”

Bent u tevreden over wat u de voorbije negen jaar bereikt hebt?

BERNARD: “Ik ben blij dat de ombudsdienst intussen is uitgegroeid tot een soort ‘adviseur van goed bestuur’. Zelfs als er geen klachten zijn, komen politici en ambtenaren geregeld ons advies vragen. Natuurlijk ben ik

ook blij dat er echt iets met onze aanbevelingen wordt gedaan. Vele diensten kunnen ermee omgaan dat er klachten zijn en proberen dat niet weg te moffelen. Een organisatie zoals De Lijn krijgt bijvoorbeeld heel veel klachten binnen, maar is daar eerlijk over en neemt die klachten ook serieus.

Jammer genoeg blijven er nog een aantal knelpuntdossiers, zoals de moeilijke taakverdeling tussen Vlaamse overheid, provincies en gemeenten voor de milieuvergunningen en -controles. Of de wachtlijsten in de gehandicaptenzorg, die nog steeds niet voldoende zijn weggewerkt. Dat zijn dossiers waar mijn opvolger nog veel aandacht aan moet besteden.”

Hebt u nog een goede raad voor uw opvolger?

BERNARD: “Een van mijn favoriete citaten van Albert Camus luidt: ‘La révolte n'est pas contraire à la mesure’. De revolutie is niet tegengesteld aan de redelijkheid. Soms was de eerste reactie op onze aanbevelingen dat ze onmogelijk te realiseren waren. En toch bleek het nadien te lukken. Met de eenge-maakte waterfactuur, bijvoorbeeld. Als de burger erom vraagt en als je er zelf in gelooft, moet je er als ombudsman steeds volop voor blijven gaan.”

 www.vlaamseombudsdienst.be

Zo wensen wij gelukkig nieuwjaar

Zo divers de opdrachten en de dienstverlening van de Vlaamse overheid, zo gevarieerd is de oogst aan nieuwjaarskaartjes. Digitale en papieren versies, eigen ontwerpen, foto's, kunst, steun aan goede doelen, grote en kleine oplages, tekeningen ...

Ze passeren allemaal de revue.

Filip De Maesschalck

Trends 2008

1. **Digitale wensen** zijn in de meerderheid en worden vaak **gecombineerd met papieren versies**. In de meeste gevallen wordt de digitale nieuwjaarskaart op een interne server geparkeerd waar het eigen personeel hem kan ophalen en doorsturen. Eventuele papieren versies worden naar die mensen gestuurd van wie geen mailadres bekend is. Die combinatie vind je bij onder meer Toerisme Vlaanderen, VLAM, SYNTRA-Vlaanderen, VLM, VREG ...
2. Papieren wenskaarten worden vaak besteld bij **goede doelen**: UNICEF (Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming, VMM), Vlaamse Liga tegen Kanker (DAR, afdeling Communicatie), TRIAS (kabinet minister-president Peeters) en Artsen Zonder Grenzen (digitaal kaartje bij Jobpunt Vlaanderen).
3. Visueel wordt vaak een link gelegd met de **dienstverlening** van de entiteit (Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, DAB Vloot), met de website, een publicatie (Kind & Gezin), een communicatiecampagne (VVM-De Lijn)
4. Men gaat voluit voor **kunst** (OPZ Geel, secretaris-generaal DAR, Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap).

Al gekregen?

1

3

5

1

Kabinet minister-president

Verstuurt 3000 kaartjes ten voordele van TRIAS. Met elke verstuurde kaart gaat er een donatie naar projecten in Latijns-Amerika, Afrika en Azië.

2

Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

1800 papieren exemplaren van een kunstige 'flou artistique'.

3

Vlaamse Landmaatschappij

Dit kaartje is het resultaat van een miniwedstrijd tussen collega-vormgevers en wordt 2500 keer digitaal verstuurd. De afdelingshoofden bij de buitendiensten krijgen een papieren versie. De foto's verwijzen naar de dienstverlening en de centrale slogan van VLM.

4

Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid

Kiest resoluut voor een digitale versie met een slogan die verwijst naar zijn dienstverlening. Een papieren equivalent (maximaal 200 exemplaren) wordt verstuurd naar de contacten zonder mailadres.

5

Kind & Gezin

De foto's verwijzen naar de meest recente publicatie van Kind & Gezin, '20 jaar Kind & Gezin. Op de toekomst van elk kind!' Van dit kaartje worden er 3000 exemplaren verspreid.

6

DAB Vloot

Sinds enkele jaren worden er geen papieren versies meer verspreid (vroeger 1200 kaartjes via de post). Het bedrag dat daarmee wordt uitgespaard, wordt besteed aan het Koninklijk Werk IBIS, een school die zich richt op weeskinderen, jongeren met familiale of sociale problemen, jongeren van wie de vader visser is of die zich geroepen voelen om een maritieme opleiding te volgen.

“Veel ambtenaren stellen zich te Ze moeten

Hubert Bloemen (47)

■ Administrateur-generaal Agentschap Inspectie RWO (Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid, Onroerend Erfgoed): “125 personeelsleden zien toe op de naleving van de reglementering over sociale huisvesting, ruimtelijke ordening, monumenten en landschappen en het archeologisch patrimonium en varend erfgoed en treden preventief of correctief op bij overtredingen.” ■ Getrouwd, drie kinderen (Loki (25), Vincent (21) en Laurens (11)) ■ Geboren in Bocholt (Limburg) ■ Licentiaat in de Rechten: “Diploma’s zijn voor mij niet belangrijk”, zegt Hubert. ■ Werkt in Brussel ■ **Over zichzelf:** “Ik werk hard, maar neem mijn werk nooit mee naar huis. Dan lees ik liever. Mijn uur literatuur is me heilig.” ■ **Over Rudy:** “Hij heeft een uitstekend analytisch vermogen en heeft altijd boven zijn niveau gewerkt.”

Rudy Veirman (46)

■ Stafmedewerker Departement DAR (Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid): “205 personeelsleden behandelen domeinoverschrijdende thema’s die zo breed zijn dat ze niet bij één enkel beleidsdomein onder te brengen zijn, zoals duurzame ontwikkeling, gelijke kansen, Brussel, de Vlaamse Rand en communicatie.” ■ Samenwonend ■ Geboren in Aalst (Oost-Vlaanderen) ■ Diploma middelbaar onderwijs: “Ik ben een highschool-drop-out”, zegt Rudy. ■ Werkt in Brussel ■ **Over zichzelf:** “Als ik in Brussel werk, ben ik zeer gewetensvol. Maar als men mij morgen zegt: ‘Hier is 70 % van je loon, je hoeft niet meer te komen’, dan blijf ik bij wijze van spreken thuis in mijn zetel zitten.” ■ **Over Hubert:** “Hij heeft een uitstekend analytisch vermogen in het kwadraat.”

bedeesd op. alserter en assertiever optreden"

"De schier onmogelijke opgave bestaat erin dat men zich noch door de macht van anderen, noch door de eigen onmacht dom moet laten maken", is het motto van de Duitse filosoof Theodore Adorno waar administrateur-generaal Hubert Bloemen naar leeft. Zijn 'beste vriend, beste collega' Rudy Veirman kan zich daarin vinden. Beiden zijn "principiële ambtenaren tot in de diepste vezels van hun lijf". Ze werken voor de Vlaamse overheid om ervoor te zorgen "dat de samenleving op een correcte manier kan blijven functioneren". Dat ze daardoor wel eens gebotst hebben met die samenleving én die Vlaamse overheid, is onvermijdelijk en zelfs noodzakelijk: "Veel ambtenaren stellen zich te bedeesd op. Ze moeten alserter en assertiever optreden", klinkt het.

Leen De Dycker & Frank Willemsse

"Ik zit al een aantal jaren intens te presteren. Dat kruipt in mijn kleren", zegt Hubert Bloemen. Hij droomt er van om in Portugal te gaan wonen en te leven van schrijven en wat er in zijn tuin groeit. Het huisje heeft hij vijf jaar geleden al gevonden. Hij wacht op het goede moment om met have en goed te verkassen. "Er is elektriciteit en water, maar dat is het dan ook", klinkt het. Een onconventionele stap voor een 47-jarige administrateur-generaal? Zo is Bloemen. Hij is de eerste topambtenaar met een dienstmotor. "Voor de keren dat ik toch verplicht ben om mij anders dan met het openbaar vervoer te verplaatsen. De verbinding thuis-Brussel is met de auto onmogelijk te doen", legt Hubert uit. Hij heeft ook geen staf, zelfs geen assistente. Ik heb sterk gedelegeerd in mijn organisatie. Mijn mensen hebben rechtstreeks decretales bevoegdheden. Ik wil hen die verantwoordelijkheid ook laten. Geen stafdienst hebben is soms bijzonder lastig, maar mijn behoeften aan personeel liggen elders. Dat gaat voor." Onconventioneel dus. Zo is hij ook zijn loopbaan begonnen.

HUBERT: "Ik was 22 en studeerde nog, maar was al getrouwd en had kinderen. Terwijl mijn vrouw ging werken gedurende de week paste ik op de kinderen. In het weekend draaiden we de rollen om en ging ik aan de slag op de luchthaven. Eerst als student bij Sabena. Daarna vast bij het opstartende DHL als supervisor voor de weekendoperaties. In het begin leidde ik een team van twaalf mensen. Op het eind waren er meer dan 150 personeelsleden actief tijdens de weekends. Ik was verantwoordelijk voor het inzetten van mensen en vrachtwagens om de

vliegtuigen te laden en te lossen en alles wat daarbij kwam kijken. Omdat het weekendwerk was, verdiende ik in twee dagen meer dan tijdens een hele week. Overuren op zondag werden tegen 300 procent betaald. En er moesten nogal wat overuren worden gemaakt."

Waarom bent u daar in godsnaam weggegaan?

HUBERT: "Ik werkte daar bijna tien jaar en het enige perspectief was naar de nachtoperaties gaan. Ik ben dan een tijdje op een advocatenkantoor gaan werken en het juridische, voorbereidende werk lag me wel. Niet het uitgezonden worden naar een rechtbank om er als laatste in de rij te gaan wachten tot de zaak weer werd uitgesteld. Ik heb dan aan een examen bij de Vlaamse overheid meegedaan en had het nauwelijks afgelegd of ik kreeg een aanbod. Ik ben gestart bij Regionale en Lokale Besturen en heb daar een aantal leuke collega's leren kennen. Mensen van allerlei slag. Niet de doorsnee ambtenaren. Luidruchtige, buiten-de-lijntjes-lopende mensen die wel zeer snugger zijn, weten waar het op staat en het ook durven zeggen. Waaronder Rudy dus."

RUDY: "Door een samenloop van omstandigheden was ik al op 19 jaar ambtenaar. Ik ben geboren in december en was daarom amper 17,5 toen ik mijn humaniora afrondde. Legerdienst hoefde niet wegens een slechte rug. Ik wist niet goed wat ik precies wilde doen en onder impuls van mijn ouders deed ik tijdens mijn studie al mee aan een aantal wervingsexamens. Tot mijn eigen verbazing ging dat vlot en bleek ik een brede waaier aan keuzes te hebben. Het zal wel met sociale achtergronden te maken hebben en met het klimaat van dat moment - de donkere jaren Martens-Verhofstadt kondigden zich aan -, maar toen bleek dat ik een totaal verkeerde studiekeuze had gemaakt, ben ik ingegaan op die oproepingen en gaan werken. Ik ben mijn loopbaan als ambtenaar gestart op het toenmalige Ministerie van Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur. En niet op de ASLK (nu Fortis, red.) waar ik ook kon beginnen."

“
Ik hou van mensen die hun verantwoordelijkheid durven te nemen, ook als ze daar de consequenties van moeten dragen”

Hubert

“

“Ambtenaren moeten permanent beseffen dat in alles wat ze doen het algemeen belang ergens op de achtergrond meespeelt”

Rudi

Waarom niet naar de bank, maar wel naar de overheid?

RUDY: “Ik ben iemand met een groot ‘rechtvaardigheidsgevoel’. Ik ben ervan overtuigd dat zo iemand bij de overheid creatiever kan zijn en nuttiger werk kan doen dan bij grote privéorganisaties.”

HUBERT: “In de privé kun je ook nuttig werk doen voor de samenleving. Maar ervoor zorgen dat zo’n samenleving op een correcte manier kan blijven functioneren als geheel, is iets wat je alleen bij de overheid kunt doen.”

Slagen Vlaamse ambtenaren erin op een correcte manier die samenleving te laten functioneren?

RUDY: “Ik twijfel daar wel eens aan. Ik stel vast dat er de laatste jaren steeds minder ambtenaren zijn met het permanente besef dat het algemeen belang in alles wat ze doen ergens op de achtergrond meespeelt. Er zijn er steeds meer die niet meer werken met de ‘ambtenarenmentaliteit’ in de positieve zin van het woord. Die eerder in een soort speeltuin van hun specialisme zitten.”

HUBERT: “Ik denk dat te veel ambtenaren zich té bedeesd opstellen. Ik verwacht een veel alerter, assertiever optreden. Ik denk dat ze te zeer ‘gedrukt’ zijn, zoals ze dat in het Duits zeggen.”

Gedrukt?

HUBERT: “Zoals in: ‘kop in kas’. Ik hou meer van mensen die hun verantwoordelijkheid durven te nemen, ook als ze daar de

consequenties van moeten dragen. Je werkt als ambtenaar nu eenmaal in een politieke sfeer met regels, uitgevaardigd door een democratisch verkozen parlement. Die regels moeten nageleefd worden en dan moet je je mannetje durven te staan. Een ambtenaarschap moet je ‘waarmaken’. Dat is een kwestie van ingesteldheid. Weten waar je mee bezig bent.”

En dat is?

HUBERT: “Weten dat we worden betaald met overheidsgeld. Dat we niet alleen werken uit persoonlijk belang - een inkomen hebben -, maar ook uit algemeen belang.”

Werken jullie hard?

RUDY: “Hangt ervan af wat je bedoelt met hard werken. Er zijn mensen die in 7.36 uur perfect hard werken en die daarna zeggen: ‘Hier is het voor mij gedaan’. Die mensen zijn net zo hoog in te schatten als mensen die 12 uur werken, maar die helemaal niet het gevraagde resultaat halen. Het hangt er allemaal van af wat je binnen die tijd ook effectief doet. Ikzelf ben elke dag 3 à 3,5 uur onderweg met bus en trein tussen Maarke-dal en Brussel. Dat zijn al genoeg overuren. Ik ben tevreden als ik voor 19 uur thuis raak. Het gebeurt wel dat ik ’s avonds iets meeneem op de trein, maar ik probeer dat te beperken. Thuis wil ik onthecht zitten.”

HUBERT: “Er zijn momenten dat ik hier al vanaf 6.30 uur zit en om 20 uur ’s avonds nog. Maar het gebeurt ook dat ik om stoom af te laten een paar uur in Brussel ga rondlopen.”

Zien jullie grote verschillen tussen het functioneren van de Vlaamse overheid nu en tien jaar geleden?

RUDY: “De dienstverlening is in het algemeen verbeterd. Merkelijk verbeterd zelfs. Maar intern is de managementcultus de laatste tien jaar een eigen leven beginnen te leiden.”

HUBERT: “Men heeft heel hoge verwachtingen gecreëerd met Beter Bestuurlijk Beleid (BBB). Die verwachtingen zijn wat mij betreft absoluut nog niet ingelost. Het is allemaal veel te hoog gegrepen. Luister toch eens naar de mensen die het werk doen in plaats van naar grote managementtheorieën.”

In uw agentschap is Anders Werken geïntroduceerd. Maar ik heb de indruk dat het hier gezelliger, annex rommeliger is dan op andere Anders Werken-vloeren.

HUBERT: “Wij volgen het cleandeskprincipe (*waarbij niemand een eigen bureau heeft en het tafelblad ’s avonds leeg moet zijn, red.*) niet meer. We hadden vooraf al de opmerking gemaakt dat we hier met een enorm dossiergebonden afdeling zitten. Je neemt het niet even een uurtje vast en het is afgewerkt. Je bent ook verplicht om met die dossiers in je omgeving te gaan zitten, want je bent met verschillende tegelijk bezig. Ik ga dus niet elke avond die dossiers in een archief steken, zeker niet sinds ze de onhebbelijke gewoonte hebben aangenomen om archieven buiten de administratieve gebouwen te steken. We hebben duidelijk op voorhand gezegd: ‘cleandesk werkt hier niet’. Het antwoord dat je daarop krijgt is: ‘cleandesk moet werken’.”

RUDY: “Ik heb niets tegen Anders Werken, maar ze moeten proberen het zo te organiseren dat het aanvaardbaar wordt voor de mensen. Ik zit er nog niet in en klaarblijkelijk maar goed ook.”

HUBERT: “De deur van de eetruimte is ook nog zoets. Daar zitten mensen op elk uur van de dag te eten en dossiers te bespreken. Voor mensen die vlak naast de eetruimte zitten, kan dat storend zijn. Ik vraag al meer dan een jaar om er een deur te plaatsen. Ze zit er nog steeds niet in, want het moet allemaal ‘open’ zijn. Dat zijn van die storende dingen waarvan men niet beseft hoezeer ze frustratie opwekken. Men luistert niet naar de behoeftes en drukt iets door omdat het budgettair voordeliger zou zijn. Uiteindelijk zou kunnen blijken dat het niet voordeliger is omdat de mensen afhaken.”

Uw dienst is een intern verzelfstandigd agentschap (IVA). Kunt u niet zelf beslissen of u een deur plaatst of niet?

HUBERT: “Ze kunnen mijn agentschap net zo goed IA noemen, met alle connotaties die daaraan vasthangen. Ik heb niet het gevoel dat we echt verzelfstandigd zijn. Ik denk echt dat ze mij soms als een ezel behandelen. De operatie Beter Bestuurlijk Beleid (BBB) is opgestart om meer efficiëntie en responsabilisering te krijgen. Sinds BBB zijn er echter veel meer officiële vergaderingen: het CAG, het SOPO, het SOFI ... Die hebben allemaal geen enkele officiële status, maar sturen wel instructies uit over de manier waarop je je moet organiseren. Dan kun je als administrateur-generaal twee dingen doen: ofwel lever je wat ze vragen ofwel doe je dat niet.”

Ik heb zo'n vermoeden ...

HUBERT: “Dat ik sommige dingen niet lever? Of ik daar de gevolgen van zal dragen weet ik dus niet. Dat zullen we wel zien.”

Je zou kunnen zeggen dat u niet van bemoeienissen van buitenaf houdt. Maar misschien zijn die wel nodig.

HUBERT: “Ik heb geen problemen met bemoeienissen van buitenaf. Integendeel. We leven op dit ogenblik in een organisatie waar een administrateur-generaal op basis van beheersovereenkomsten zijn organisatie mag uitbouwen, waarbij afgesproken wordt wat de input is en wat de output. Als men dat zonder meer doorkruist, dan heb ik daar een probleem mee. Ik heb een probleem met bemoeienissen die niet eerst met mij zijn besproken. Dat is misschien ook een beetje mijn reflex die ik uit de privé heb overgehouden, maar ik wil echt verantwoordelijk zijn voor mijn taken.”

Het zijn sowieso niet de meest aangename taken. Uw mensen en uzelf krijgen in dit bouwgekke land vaak stevig ervanlangs. Zeker als bevelen tot afbraak worden uitgevoerd en de bulldozers aanrukken.

HUBERT: “Ik ben ontzettend blij dat ik zeer gemotiveerde ambtenaren heb, want de ruimtelijke ordening en de woonreglementering is niet gemakkelijk te handhaven in België. Wij zijn mensen die voor niemand ooit iets goeds kunnen doen. Iemand die benadeeld is door een bouwovertreiding, begrijpt niet waarom er niet wordt ingegrepen. En mensen die zelf een overtreiding hebben begaan, schreeuwen

Als je principieel bent, haal je enorm veel last op je kop”

Hubert

moord en brand als er wordt opgetreden. Ikzelf word regelmatig uitgemaakt voor fascist, communist, stalinist, ... En als we op het terrein staan, moeten we opletten dat we niet in elkaar worden geslagen. We krijgen naar onze kop gegooid dat we weinig menselijk zijn. Tot in het parlement toe. Daar word ik uitgemaakt voor de meest onbekwame ambtenaar die er rondloopt.”

Neemt u dat persoonlijk?

HUBERT: “Het hoort erbij. Ik vind het normaal dat mensen iemand zoeken op wie ze hun frustraties kunnen botvieren. Gezellig is het niet, maar het is een keuze die je moet maken voor jezelf: ‘Ga ik voor mijn eigen gemak minder principieel worden?’ Nee dus. De regelgeving is er en die moet worden toegepast. Ik heb wel compassie met sommige mensen die uit hun huis worden gezet en heb dan ook budgetten om in eventuele noodopvang te voorzien. Maar ik zie niet in waarom rechterlijke bevelen wel uitgevoerd moeten worden als het over BHV gaat en niet als het over andere zaken gaat. Daar ben ik heel principieel in. Met als gevolg dat je het als ambtenaar mag gaan uitleggen in het parlement als er moeilijke vragen zijn.”

Hebt u het gevoel dat het beleid en het agentschap op zich ervoor zorgen dat er minder bouwovertreidingen zijn in dit land?

HUBERT: “Het feit dat mensen weten dat - zoals de minister het zegt - ‘er autonoom en rigoureuus wordt opgetreden’, zal wel

meehelpen om de regels te doen respecteren, maar velen wagen nog hun kans. Men krijgt het gevoel dat men wel meer buiten de lijnen kan kleuren dan vroeger. Vooral omdat er ongenueanceerd gecommuniceerd wordt over verjaringstermijnen van vijf jaar. Mensen riskeren het dan en hopen niet betrapt te worden.”

Als u zo door de Vlaamse straten loopt en rijdt, speurt uw oog dan naar verboden koterijen en verbouwingen?

HUBERT: “Ik probeer daar abstractie van te maken. Ik probeer een normaal leven te leiden. Dat lukt wonderwel.”

En tot slot: hoeveel verdient u?

HUBERT: “Ongeveer 3800 netto. Dat vind ik zelf te veel als ik het vergelijk met andere lonen in mijn agentschap. Ik heb er geen scrupules over om te zeggen dat iemand meer mag verdienen dan de administrateur-generaal als die iets heeft gedaan wat maatschappelijk een enorm voordeel oplevert.”

RUDY: “Ik heb 2000 euro netto. Ik heb zeker niet te klagen.”

Ziet u zich hier eindigen bij de Vlaamse overheid?

RUDY: “Mijn uiteindelijke ambitie is een visserscarrière op een Grieks eiland. Maar dat zal er niet in zitten, vrees ik. Dus ja.”

HUBERT: “Ik niet. Portugal wenkt.”

Bedankt heren. En succes. Waar dan ook.

Winters bezoek

Niet alleen overwinterende watervogels zoals smienten, kolganzen en wintertalingen strijken graag neer op de vijver van het natuurreservaat De Blankaart in Woumen. Ook wandelaars en natuurliefhebbers halen er graag een frisse neus. Dit natuurgebied in de IJzervallei wordt omringd door overstroombare en moerassige hooi- en weilanden en grenst aan het kasteelpark van het Vlaams Bezoekerscentrum De Otter.

De Otter is een van de 17 Vlaamse bezoekerscentra van het Agentschap voor Natuur en Bos. In sommige van die centra kunt u in een tentoonstelling of tijdens een geleide wandeling meer opsteken over die natuurpracht. Niet alleen gezinnen, maar ook scholen zijn er kind aan huis.

Voor meer info over de bezoekerscentra van het agentschap kunt u terecht bij Griet Buyse, tel. 02 553 72 18 of griet.buyse@lne.vlaanderen.be.

Foto©: Fotoarchief Vlaanderen 2006-2007 Marc De Vos

WAT IS ONZE VORMING WAARD?

33,43 % 69,82 %

DE FEITEN

169,20 € en
16,9 uren

DE GETUIGEN

Hebt u zich vorig jaar voor geen enkele opleiding ingeschreven? Misschien had u geen tijd, of gewoon geen zin. Of zat u wel te popelen om bij te leren, maar mocht u niet van uw baas. Wat de reden ook is, heel wat collega's volgden in 2006 geen enkele cursus. De Vlaamse overheid trekt ook steeds minder centen uit voor onze vorming. 13 onderzocht hoeveel onze vorming waard is. Belangrijkste conclusie? In de helft van de entiteiten scoren we niet goed.

Dirk Gryp

DE DISCUSSIE

Als we de cijfers mogen geloven, gaat het niet zo goed met onze vorming. De diensten uit het voormalige ministerie van de Vlaamse Gemeenschap - dat zijn de departementen en de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid - zagen hun budget de laatste jaren dalen. In 2005 konden ze in totaal 3.407.000 euro spenderen aan opleiding, terwijl ze in 2003 nog 3.867.000 euro mochten uitgeven. "Ik vermoed dat het vormingsbudget bij de andere agentschappen niet gedaald is. Al beschik ik niet over officiële cijfers", zegt Herwig Van Nerum, verantwoordelijke voor het vormingsaanbod bij het Agentschap voor Overheidspersoneel. Een rondvraag van 13 bij een tiental van die agentschappen, goed voor ongeveer de helft van de Vlaamse ambtenaren, lijkt dat vermoeden inderdaad te bevestigen. De meeste agentschappen trekken in 2007 evenveel centen uit als in 2006 en enkele agentschappen slagen er zelfs in hun vormingsbudget op te trekken.

169 euro opleiding, dat verdienen wij

Niet alleen het totale vormingsbudget staat onder druk. De Vlaamse overheid trekt ook veel minder geld uit per kop in vergelijking met privé-instellingen en andere overheden. Het gemiddelde opleidingsbudget voor elke Vlaamse ambtenaar bedroeg in 2006 precies 169,2 euro. Om te weten wat dat cijfer waard is, kijken we eens over het muurtje: vergelijkbare privéorganisaties spenderen tot 800 euro per medewerker volgens cijfers van de Federale Overheidsdienst Economie. En de Nederlandse overheid schat de opleiding van haar personeel nog veel hoger in: in 2006 spendeerde ze maar liefst 1272 euro per ambtenaar.

“

In de departementen en agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid volgen steeds minder collega's een opleiding, nu is dat nog maar één op de drie. In de andere agentschappen is dat twee op de drie"

Gijs Martens,
Departement Bestuurszaken

“

Misschien hadden de vroegere Vlaamse openbare instellingen een andere leercultuur dan hun collega's uit het vroegere ministerie"

Herwig Van Nerum,
verantwoordelijke voor
het vormingsaanbod bij
het Agentschap voor
Overheidspersoneel

Onze opleiding lijkt dus niet veel waard. "Maar je moet die cijfers wel een beetje nuanceren", vult Herwig Van Nerum aan. "De Vlaamse overheid geeft in haar geheel inderdaad minder uit aan vorming, dat klopt. Maar ik weet niet of de verschillen zo groot zijn als ze hier lijken. In onze vormingsuitgaven nemen wij bijvoorbeeld vaak de indirecte kosten van opleidingen niet op, zoals verblijf, catering en loonkost. We houden ook de externe opleidingen van ons personeel onvoldoende bij. Het is dus best mogelijk dat het aantal externe opleidingen toeneemt. De cijfers geven de werkelijkheid maar gedeeltelijk weer."

Ook binnen de Vlaamse overheid zijn er grote verschillen. Zo hebben de vroegere Vlaamse openbare instellingen (ex-VOI's) de laatste drie jaren tot vier keer meer geld uitgegeven aan vorming dan het voormalige ministerie. En nog opvallender: bij de ex-VOI's is het vormingsbudget per kop zelfs gestegen, terwijl het bij het vroegere ministerie fors is gedaald van 172,50 euro in 2003 naar 63,85 euro in 2006. "Misschien heeft niet iedereen alle cijfers doorgegeven. Maar dan nog. Je kunt inderdaad de tendensen niet loochenen. Een gedeelte van dat verschil kun je ook verklaren doordat wij voor het voormalige ministerie het leren op de werkplek niet hebben opgenomen in de cijfers. Wij focussen vooralsnog alleen op de formele vormingscursussen. Maar leren is meer dan vorming volgen in een klaslokaal. Ook op de werkvloer kun je veel dingen bijleren", meent Herwig Van Nerum. "En daar zijn de vormingsverantwoordelijken het over het algemeen gelukkig mee eens. Maar het werkplekleren gebeurt nog niet gestructureerd. En in sommige entiteiten wordt er zo goed als niets uitgewerkt daarvoor. We

Vormingsparticipatie

■ ex-MVG¹
■ ex-VOI's²

¹ voormalig ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
² voormalige Vlaamse openbare instellingen

“

Pas afgestudeerd maar ik kan best nog wat opleiding gebruiken”

Hülya Maya (21)

Niveau C
Administratief
medewerker VDAB
Wondelgem

“Sinds februari werk ik bij de VDAB in Wondelgem. Het is mijn eerste job. Ik volgde op school Sociaal Technische Wetenschappen en een algemene be-diendenopleiding bij de VDAB. Ik werk hier halftijds aan het onthaal en de rest van mijn tijd verzorg ik de administratie. Ik ondervind nu dat er een groot verschil is tussen de theorie op school en de praktijk. Er komen hier regelmatig klanten over de vloer die alleen maar Frans spreken en die versta ik nog moeilijk. Tijdens de computerlessen op school heb ik alleen maar de basis meegekregen. Ik vind dat ik voor het uitvoeren van mijn administratieve taken nog wat meer opleiding op dat vlak zou kunnen gebruiken. Ik heb het al aangekaart bij mijn baas. Momenteel heeft hij nog in geen opleiding voorzien voor mij. Maar hij ging het zeker eens bekijken. Ik ben in elk geval heel gemotiveerd om mij verder te bekwalen. Vooral op het vlak van communicatie en klantgerichtheid. Maar ondertussen word ik goed begeleid door mijn collega's.”

moeten bovendien dringend bekijken hoe we een en ander zichtbaar kunnen maken in de cijfers”, neemt Van Nerum zich voor.

Meer leercultuur in agentschappen

Amper de helft van alle Vlaamse ambtenaren vond zijn weg naar de opleidingsklas in 2006. “Vooral in de departementen en agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid volgen steeds minder collega's een opleiding.

Nu is dat nog maar één op de drie (33,43 %”, rekent Gijs Martens van het Departement Bestuurszaken voor. Ook hier doen de andere agentschappen het beter: “Daar vinden steeds meer mensen de weg naar opleidingen, nu al iets meer dan tweederde (69,82 %”, zegt Martens. Ter vergelijking: bij onze collega's uit de privé neemt 59,1 % deel aan opleidingen.

Het is volgens Herwig Van Nerum niet helemaal duidelijk hoe het komt dat het

ONZE FORMING IN CIJFERS

Uren in de klas

- In 2006 volgden slechts 33,43 % van de ambtenaren in het voormalige ministerie van de Vlaamse Gemeenschap een opleiding. Dat is maar één op de drie ambtenaren. De achteruitgang is spectaculair. In 2003 was dat nog 47 %.
- Maar de ambtenaren uit het vroegere ministerie die vorming volgden, zaten wel meer uren in de opleidingsklas dan de vorige jaren, namelijk 12,72 uren per jaar. In 2003 was dat nog maar 9,97 uren.
- Opmerkelijk: steeds meer ambtenaren uit de vroegere VOI's volgden vorming. In 2006 kreeg 69,82 % een opleiding tegenover 61,70 % het jaar ervoor.
- Het aantal uren vorming daalde dan wel weer in de vroegere VOI's: 21,3 uur in 2006, terwijl dat in 2005 nog 27,5 uur bedroeg. Dat is toch nog bijna dubbel zoveel als in het voormalige ministerie.
- In sommige agentschappen ligt de deelname aan vorming in 2007 heel hoog, zo blijkt uit ons eigen onderzoek:
 - Kind & Gezin: 87 % van de 1302 werknemers neemt deel aan vorming;
 - SYNTRA-Vlaanderen: 76,82 % van de 151 werknemers;
 - VDAB: 80,01 % van de 4843 werknemers.

Euro's uit de kas

Uit een onderzoek van 13 blijkt ook dat heel wat agentschappen met rechtspersoonlijkheid hun budget voor vorming niet terugschroeven, in tegenstelling tot de meeste departementen en agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid die hun budget zagen dalen. Er waren zelfs agentschappen met rechtspersoonlijkheid die meer geld uittrokken.

• Agentschappen die hun budget ongeveer status-quo houden:

- Kind & Gezin (1302 werknemers): 569.212 euro in 2007 tegenover 572.995 euro in 2006;
- Bloso (660 werknemers): 102.000 euro in 2007 en 2006;
- NV De Scheepvaart (596 werknemers): 90.000 euro in 2007 en 2006;
- SYNTRA-Vlaanderen (151 werknemers): 62.000 euro in 2007 en 2006.

• Agentschappen die hun budget verhogen:

- ILVO (491 werknemers): 50.000 euro in 2007, een stijging ten opzichte van vorige jaren;
- De Lijn (7528 werknemers) verhoogde haar budget. Precieze cijfers zijn niet bekend. “De basisopleiding chauffeur neemt de grootste hap uit het budget, want elk jaar worden 400 tot 500 nieuwe chauffeurs opgeleid. Zo'n opleiding duurt twintig werkdagen en wij organiseren ze volledig zelf”, zegt Sonja Vinck, verantwoordelijke Opleidingen bij De Lijn;
- VDAB (4843 werknemers): lichte verhoging in 2007.

- Het budget dat het voormalige ministerie aan opleiding heeft besteed per ambtenaar, is in drie jaar tijd teruggevallen tot een derde. Het bedroeg 63,85 euro in 2006; in 2003 was er nog 172,50 euro per VTE beschikbaar. In die cijfers zitten slechts een deel van de externe opleidingen, en geen opleidingen op de werkvloer.

- De voormalige VOI's trokken in 2006 wel meer centen uit per werknemer, namelijk 293,61 euro tegenover 272,11 euro in 2005.

personeel van vroegere VOI's zo veel meer opleiding volgt dan collega's uit het voormalige ministerie. "Al telt de ene entiteit zijn teamdag mee en de andere niet bijvoorbeeld. Maar eigenlijk geeft dat cijfer maar een grof beeld. Het is relevanter om te kijken hoeveel uur het personeel een opleiding volgt per jaar. Dan zie je dat de Vlaamse ambtenaren wel iets langer op de cursusbanken zaten in 2006 dan de voorbije jaren, namelijk 16,9 uren per jaar", zegt Van Nerum. De medewerkers uit de vroegere VOI's volgden bijna dubbel zoveel uren opleiding als hun collega's in het vroegere ministerie. Met 21,5 uren zitten ze wel nog een pak onder de werknemers uit vergelijkbare privébedrijven, die jaarlijks tot 45 uur in de opleidingsklas zitten.

"Als we alle cijfers naast elkaar leggen, hoe moeilijk ze ook te vergelijken zijn, moeten we toch toegeven dat ze elkaar bevestigen. De vroegere openbare instellingen hadden voor BBB meer greep op de opbouw van hun vormingsmiddelen. Dat speelt zeker mee. Misschien was er ook een verschil in leercultuur in vergelijking met de collega's uit het vroegere ministerie. Maar dat zouden we verder moeten onderzoeken. Waarschijnlijk houden ze ook beter hun cijfers bij. Hoe dan ook, de meeste agentschappen slagen erin meer gelijke tred te houden met bedrijven en andere overheden", geeft Van Nerum toe.

Geen boomsnoeien meer

"Het vormingsaanbod van AgO is in elk geval aan vernieuwing toe. Het basisaanbod is nu te veel versnipperd", probeert Van Nerum de vinger op de wonde te leggen. "Onze collega's vinden er hun weg niet meer in. Daarom hebben we in september het basisaanbod bijgestuurd, waarmee we elke ambtenaar van de Vlaamse overheid willen bereiken. Er zijn immers heel wat basisvaardigheden die iedereen nodig heeft", vult Patricia Van den Bossche, adviseur personeel en organisatie bij AgO, aan. "Op het vlak van communicatie bijvoorbeeld maken we geen opsplitsing meer tussen mondelinge en schriftelijke vaardigheden. In de nieuwe cursus leer je zaken die iedereen kan gebruiken, ongeacht of je veel of weinig moet schrijven."

"Tot nu toe boden we naast dat basisaanbod ook heel wat speciale opleidingen aan. We

Wie het zwakst staat, krijgt het minst

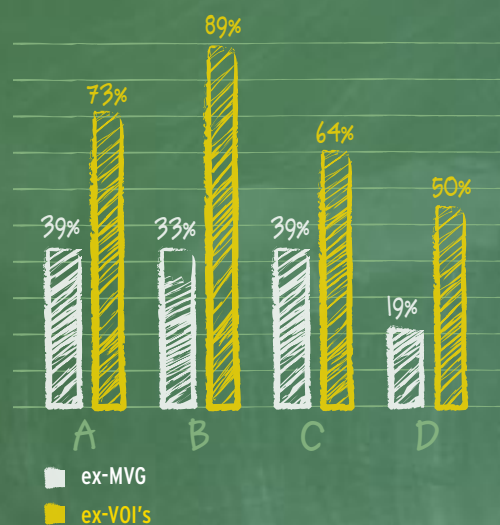
Niet alle collega's binnen de Vlaamse overheid krijgen gelijke opleidingskansen. Hoe lager het niveau, hoe minder opleiding je krijgt, zo blijkt. En vrouwen hebben meer opleiding nodig dan mannen. Of leren ze liever?

- Ambtenaren van niveau D komen er bekaaid af. Amper 19 % van de ambtenaren van niveau D volgde in 2006 een opleiding in het voormalige ministerie. In de vroegere openbare instellingen volgde de helft een opleiding. Toch een heel pak minder dan een niveau A bijvoorbeeld: 39 % in het voormalige ministerie en 73 % in de vroegere openbare instellingen.
- De ambtenaren van een lager niveau volgen wel meer werkplekleren, maar daarover zijn geen cijfers bekend. "Ambtenaren van lagere niveaus zitten misschien niet graag in een klaslokaal", geeft Herwig Van Nerum, verantwoordelijke voor het vormingsaanbod bij het Agentschap voor Overheidspersoneel, als mogelijke verklaring voor de trend. "Zij kunnen meer baat hebben bij opleidingen op de werkvloer."
- Ook het Departement Onderwijs en Vorming heeft in 2006 en 2007 een aantal opvallende initiatieven genomen om de 'geletterdheid' van het personeel te verbeteren. En ook in 2008 loopt het project door. "Wij willen collega's van lagere niveaus taalvaardigheden bijbrengen en hen met de computer leren werken. Zo kunnen ze hun job beter uitoefenen. Dat waarderen ze, zo blijkt uit de evaluaties. De meesten waren overigens zeer gemotiveerd", zegt Linda Baumans, opdrachtgever Vorming van het Departement Onderwijs en Vorming. Het aantal mensen van niveau D dat extra vorming krijgt, is dankzij het initiatief fors opgetrokken van 30 naar 52 %.
- Hoe ouder je bent, hoe minder opleiding je krijgt. In de openbare instellingen kreeg 61 % van de 55-plussers een opleiding in 2006. Van de andere leeftijdsgroepen volgt om en bij de 74 % een opleiding. Ter vergelijking: in de privé is dat niet anders. Daar maken 55-plussers zelfs een derde minder kans op opleiding dan de doorsnee werknemer. "Voor oudere werknemers is het klassieke leren vaak minder geschikt. Zij voelen er meer voor om ervaring en kennis uit te wisselen. Daarom moeten we voor hen aangepaste leervormen uitwerken", zegt Van Nerum.
- Opmerkelijk: vrouwelijke ambtenaren volgen veel meer opleiding dan hun mannelijke collega's. In de privé is dat omgekeerd. In het vroegere ministerie volgde 38 % van de vrouwen een opleiding (mannen halen maar 29 %); en in de voormalige VOI's was dat 74 % van de vrouwen (tegenover 65 % van de mannen).

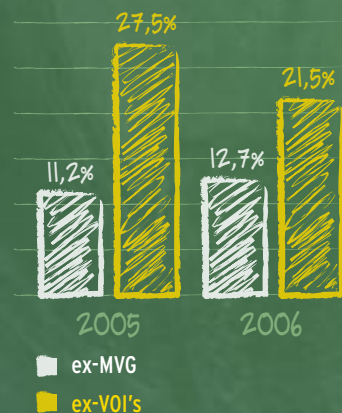

Linda Baumans

Vormingsparticipatie in 2006 opdeling volgens niveau

Vormingsverwachting

“

Na veertien jaar krijg ik nog graag opleidingskansen”

Sandra Van Hove (36)

Niveau B
Begeleider bij de
gemeenschapsinstelling
De Zande van het
agentschap
Jongerenwelzijn

“Ik zie wel wat er op mij afkomt als ik een opleiding volg. Meestal leer ik wel interessante dingen bij. Ik ben net weer aan het werk na twee jaar loopbaan-onderbreking. Mijn laatste opleiding dateert dus al van een tijdje terug. Ik werk al veertien jaar bij de Vlaamse overheid en ondervind dat mijn opleidingskansen verminderen met de jaren. Onze chefs gaan er wellicht van uit dat we onze job stilaan kennen. Maar je kunt nooit stoppen met bijleren. Ons werk verandert voortdurend. De behandeling van de meisjes die hier geplaatst worden in onze instelling, evolueert. Jammer genoeg neemt de agressie ook toe. Ik moet wel toegeven dat we meer dan vroeger begeleiding krijgen van externen, zoals bijvoorbeeld psychologen van Sleidinge. We leren ook hoe we met verbaal en fysiek geweld moeten omgaan. Ooit volgde ik een cursus ‘zelfverdediging’, maar om die technieken in de praktijk te kunnen toepassen, zou je ze vaker moeten kunnen oefenen.”

gingen daar te ver in. Zo ontstond een heuse wildgroei. Nu gaan we meer moeten kiezen en duidelijk maken wat we wel of niet aanbieden. Een opleiding ‘boomsnoeien’ willen we bijvoorbeeld niet aanbieden, dat laten we beter over aan de agentschappen die zulke taken moeten uitvoeren. Zij kunnen dat beter dan wij. Ons uitgangspunt moet zijn of we een voldoende ruim publiek kunnen bereiken. Ook in onze speciale opleidingen. Zo houden we onze opleidingen rendabel. Het blijft immers onze bedoeling om goedkoper te werken dan de markt”, geeft Herwig Van Nerum nog aan.

Achter de schermen

“Ik kan me best voorstellen dat het voor de collega’s allemaal wat verwarrend is. AgO is de ‘officiële’ aanbieder en organisator van opleidingen binnen de Vlaamse overheid. Wij zijn er voor alle Vlaamse ambtenaren. Maar er zijn nog andere spelers.” Zoals VDAB en SYNTRA-Vlaanderen die voortvloeiend uit hun werking een eigen opleidingsaanbod hebben klaargestoomd. En dan heb je nog MOVI, het Netwerk voor Management in de Vlaamse overheid, waarbinnen de vormingscollega’s in een

Verplicht nummertje of buitenkans?

“Wij volgen steeds minder opleiding. Maar minstens één opleiding per jaar zou toch het minimum moeten zijn. Al geloven wij niet in verplichte opleidingen. Wij kunnen alleen maar ons aanbod afstemmen op de behoefte van elke Vlaamse ambtenaar en het leren aantrekkelijk maken. Leidinggevend moeten zoveel mogelijk stimuleren, maar ambtenaren zouden in de eerste plaats ook zelf hun verantwoordelijkheid moeten nemen”, zegt Herwig Van Nerum, verantwoordelijke voor het vormingsaanbod bij het Agentschap voor Overheidspersoneel.

“Als mensen niet gemotiveerd zijn om bij te leren, heeft het inderdaad geen zin om ze op cursus te sturen. Je moet niet aan een dood paard trekken. Bij het begin van een cursus vraag ik altijd wie ik voor mij heb: een student, toerist of gevangene? Als iemand zich gevangen blijft voelen, zal hij niets bijleren”, zegt Ingrid Everaerts, zelfstandig consultant Opleidingen.

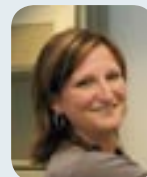
Zijn er nog veel verplichte opleidingen bij de Vlaamse overheid?

Navraag leert ons dat vooral een basisopleiding voor nieuwe evaluatoren nog verplicht is. “Elk nieuw personeelslid moet ook een inwerkingsprogramma volgen. Het is de leidinggevende die de inhoud bepaalt, zo staat in het nieuwe raamstatuut. Dat programma kan dus verschillen per personeelslid”, zegt Herwig Van Nerum. Sinds dit jaar zijn alle ambtenaren die een overheidsopdracht mogen uitschrijven en gunnen, en nieuwe personeelsleden van niveau A ook verplicht om een opleiding overheidsopdrachten te volgen.

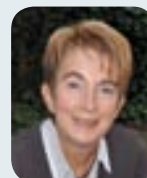
“Wij vinden het belangrijk om in nieuwe mensen te investeren. Daarom moedigen we onze stagiairs aan om tijdens hun stageperiode minstens drie opleidingen te volgen. Maar zij zijn daarin vrij”, zegt Jessy Van Dousselaere, verantwoordelijke Personeelsbeleid bij SYNTRA-Vlaanderen.

De meeste agentschappen laten hun medewerkers vrij om al dan niet opleidingen te volgen. Toch zijn er enkele verplichte opleidingen, omdat je nu eenmaal bepaalde kennis en vaardigheden moet hebben om je werk goed te kunnen doen:

- technische en klantgerichte opleidingen bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) en De Lijn;
- opleidingen ter bevordering van het welzijn, zoals een opleiding voor heftruckchauffeur en een opleiding brandblussen en EHBO bij het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO);
- opleidingen in het kader van veilig werken bij NV De Scheepvaart.

Ingrid Everaerts

Jessy Van Dousselaere

eigen werkgroep stageopleidingen opzetten en aanbieden. "Maar uiteindelijk hebben de ambtenaren er geen boodschap aan wie de opleidingen organiseert. We moeten elkaar vooral niet beconcurreren, maar aanvullen", meent Van Nerum.

"AgO en MOVI bieden op dit moment nog veel stageopleidingen dubbel aan. Dat is de realiteit", vindt Willy Vandeuren, secretaris van de MOVI-werkgroep Vorming. "Die scheve situatie is natuurlijk historisch gegroeid. MOVI is ruim tien jaar geleden ontstaan toen de vroegere openbare instellingen autonoom vorming konden aanbieden. De verplichte stageopleiding van nieuwe personeelsleden was een dure zaak voor kleine VOI's. Met MOVI konden ze profiteren van het schaalvoordeel. Op dat vlak waren wij de tegenhanger van het huidige AgO dat vorming aanbod aan het toenmalige ministerie. Vandaag zijn meer dan 90 % van alle entiteiten lid van MOVI. Zij beslissen zelf of ze al dan niet gebruik maken van ons vormingsaanbod. In 2006 waren dat vooral Agion, SYNTRA-Vlaanderen, Flanders Investment & Trade, VMSW, Ovam en VLM", somt Vandeuren op.

Schaalvoordeel uitspelen

"Dat schaalvoordeel zou nog veel groter kunnen zijn als we met zijn allen onze krachten zouden bundelen. Dan zouden we beter gewapend zijn om contracten te onderhandelen met externe consultants", vinden Herwig Van Nerum en Patricia Van den Bossche van AgO. "Voor een doorgedreven samenwerking is het wellicht nog te vroeg. MOVI werkt bijvoorbeeld zeer autonoom, en dat respecteren wij."

"Wij willen gerust samenwerken, maar we willen ook onze meerwaarde behouden. Onze leden beschikken over een ruime praktijkervaring, waardoor we veel beroepstechnische maatopleidingen kunnen aanbieden. De rol van zo'n werkgroep is ook ruimer dan alleen maar opleidingen aanbieden. De leden maken van de gelegenheid ook gebruik om samen naar oplossingen te zoeken voor moeilijkheden die ze op het terrein ervaren", geeft Willy Vandeuren nog mee. "Ik denk dat we elkaar in de toekomst wel zullen vinden", besluit Herwig Van Nerum. Of we dan ook met z'n allen meer opleidingen gaan volgen, zal dan moeten blijken.

Tien onverwachte cursussen

Voor veel collega's staat 'een opleiding volgen' synoniem voor 'les krijgen in een klaslokaal' of 'aan een computer je informaticakennis bijspijkeren'. Maar in bepaalde entiteiten kun je de cursussen die sommige collega's al hebben gevolgd, zo gek niet bedenken. Een top tien:

- Marifoongebruik en Nautisch Frans bij NV De Scheepvaart;
- Centrale verwarming en Touwtechnieken en hindernispistes bij Bloso;
- Heftruckchauffeur en Brandpreventie bij Kind & Gezin;
- Nieuwe hulpmiddelen voor personen met een handicap bij VAPH;
- Bedrijfseerstehulpverleners bij ILVO;
- Conflictbeheersing in gezinnen bij SYNTRA-Vlaanderen;
- Andere culturen: kennis en begrip bij VDAB.

"Onze aanpak is wel speciaal", zegt Jan Willems, vormingsverantwoordelijke Spoor 21 van de VDAB. "Bepaalde doelgroepen willen we echt ontmoeten. Wij begeleiden bijvoorbeeld ex-gevangenen bij hun zoektocht naar een job en we zijn ervan overtuigd dat we die mensen beter kunnen helpen als we hun situatie kennen. Daarom hebben een aantal van onze consultants een bezoek gebracht aan gevangenis. Wij organiseren bijvoorbeeld ook opleidingen in opvangcentra voor asielzoekers en geven vorming rond gesprekken met allochtone mensen. In al die gevallen combineren we interessante informatie en opleiding met minder schoolse activiteiten, zoals een Turks of Marokkaans etentje, een bezoek aan de moskee of aan een Afrikaanse wijk."

Jan Willems

“Dol op opleiding, want ik geef er zelf”

Heidi Verhoeven (35)

Niveau A
Verantwoordelijke
externe communicatie bij
het Vlaams Agentschap
voor Personen met een
Handicap

"Ik werk al vijf jaar bij de Vlaamse overheid en heb al redelijk veel in de opleidingsklas gezeten. Cursussen als 'presenteren', 'communiceren', 'presentaties maken' en 'gezond stressmanagement', kon ik best smaken. Sommige opleidingen, 'telefoneren' bijvoorbeeld, waren verplicht, maar ook dan heb ik veel bijgeleerd. Ze waren zeer praktisch opgevat en ik kan er veel uit gebruiken in mijn werk. Omdat ik zelf ook opleidingen geef, sta ik best kritisch tegenover andere lesgevers. Staan ze bijvoorbeeld niet te veel met hun rug naar de deelnemers? Bij de ene valt dat al beter mee dan bij de andere. Maar over de cursussen zelf ben ik tevreden. Ik vind altijd wel iets interessants in het aanbod. We krijgen ook ruime mogelijkheden om opleiding te volgen. Alleen de werkdruk is soms een rem. Als het wat rustiger is, ga ik me nog bijscholen. Zeker weten!"

“Cursussen voor de doorsnee-ambtenaar hebben geen zin”

Stijn Van Wesemael (29)

Niveau A
Coördinator van het
Europese handelsbeleid
bij het Departement
internationaal
Vlaanderen

"Verplichte opleidingen? Meestal zijn die niet zo nuttig voor mijn job. Je krijgt geen inspraak en het is meestal eenheidsworst. Voor een verplichte cursus als 'Ploeg en zelfontwikkeling' kan ik mij niet motiveren. Dat zijn cursussen voor de doorsneeambtenaar, maar die bestaat niet, want de Vlaamse overheid is te verscheiden.

Voor de rest heb ik alleen maar positieve ervaringen met opleidingen. Als ik mijn opleidingen vrij kan kiezen, ben ik best een ijverige 'student'. Zoals in de cursus 'WTO-recht' die ik twee uur per week volg aan de universiteit van Leuven. De rechtsregels die ik daar leer over de Wereldhandelsorganisatie, kan ik goed gebruiken in mijn werk. Ik heb zelf het initiatief genomen om die opleiding te volgen. Gelukkig heb ik een baas die daarvoor openstaat en die mij dienstvrijstelling verleent. Ik mag dus niet klagen."

Denderleeuw op nummer 1

Denderleeuw heeft de hoogste concentratie aan Vlaamse ambtenaren: 280 bewoners zijn collega's, ofwel 2,61 procent van de actieve bevolking. Dat las u al in ons vorig nummer. Vraag is nu wat Denderleeuw zo ambtenaarvriendelijk maakt? Is het de gunstige ligging als belangrijk knooppunt op de lijnen Gent-Aalst-Brussel en Kortrijk-Brussel? Gaat het ambtenaarschap er over van vader op zoon? Zit er iets in het water van de Dender? We zochten het voor u uit in onze nieuwe reeks 'Waar wonen wij?'.

Filip De Maesschalck

Burgemeester Georges Couck is helemaal niet verbaasd over de uitslag. "Het feit dat veel Denderleeuwenaren in de ambtenarij werken, dateert al van tussen de twee wereldoorlogen. Het is momenteel vaak al de derde generatie die in Brussel voor de staat werkt." Het belang van de goede treinverbindingen vanuit Denderleeuw mag inderdaad niet onderschat worden, bevestigt hij. "Je kan hier als het ware om de vijf minuten richting Brussel sporen. Op de forensenparking zal je zelfs inwoners van Denderhoutem, Okegem en omstreken terugvinden. Die combinatie van traditie, een historisch spoorwegknooppunt en de gunstige bouwgrondprijzen in de jaren 60-80 zorgen ervoor dat Denderleeuw, na Gent, de tweede grootste bevolkingsdichtheid heeft in Oost-Vlaanderen. Ik kan dat alleen maar toejuichen. Het betekent overigens niet dat

Denderleeuw een slaperige forensengemeente is. Hier gebeurt van alles."

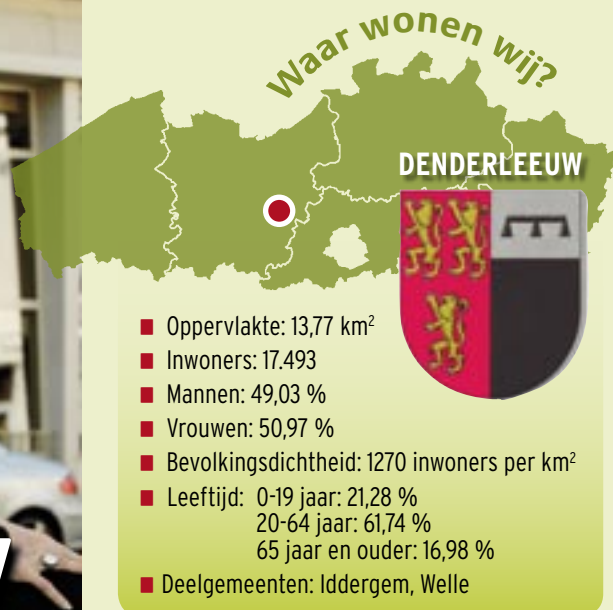
Altijd een trein

De Vlaamse ambtenaren kunnen het antwoord van hun burgervader alleen maar volmondig bevestigen. Volgens Tina Capiau, sectorverantwoordelijke bij het Departement Financiën en Begroting, zijn haar ouders destijds naar Denderleeuw verhuisd voor de goede treinverbinding met Brussel. Ook Lea De Pauw, ICT-medewerkster bij het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie en geboren en getogen Denderleeuwnaar, prijst de gemakkelijke spoorverbinding. "Ik ben bijna 25 jaar geleden als ambtenaar begonnen omdat dat beter te combineren was met twee kinderen. Maar het feit dat wij hier op elk moment een trein

kunnen nemen, maakt het nog aantrekkelijker. Ik zeg altijd: voor mij is 'naar het station gaan' hetzelfde als 'de trein nemen'." Communicatiemedewerker bij het Agentschap Natuur en Bos, Dirk Demeyere is van Aalst naar Denderleeuw verhuisd omdat zijn vrouw er een bloemenzaak uitbaat. "Ik kon niet klagen over de treinverbindingen vanuit Aalst, maar hier is het toch nog een stuk beter." Zijn dochter Karen is onder-tussen in zijn voetsporen getreden en staat achter de balie in het Ferrarisgebouw in Brussel. Frank Verdoodt, districtshoofd van het Kanaal Gent-Terneuzen en inwoner van deelgemeente Iddergem, maakt sinds twee jaar zijn woon-werkverplaatsingen naar de Gentse haven met een dienstvoertuig, maar daarvoor nam hij ook het openbaar vervoer richting Brussel. "Mijn vriendin Hilde Peeters werkt wel in Brussel op het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media. Zij kwam vroeger uit Peer, maar kan nu ook genieten van de snelle spoorverbinding."

Dat Denderleeuw de meeste Vlaamse ambtenaren herbergt, is niet zomaar toevallig dus. Blijkbaar wordt het ambtenaarschap er genetisch doorgegeven. Als die grote ambtenarenfamilie dan ook nog vlot naar het werk kan sporen, zijn de twee succesfactoren meteen bekend. Wanneer verhuist u?

Volgende keer: Antwerpen.

Vlaamse ambtenaren Dirk De Meyere en dochter Karen aan het station: "Heel goede verbinding met Brussel"

Marcella Kerckvoorde, regioverpleegkundige van Kind en Gezin

**“Ik kom nu meer papa's tegen
bij mijn huisbezoeken”**

Marijke (*) is drie weken geleden bevallen van een schattige dochter, Magali. Ze is een van de 130 jonge moeders die elk jaar thuis bezoek krijgen van Marcella Kerckvoorde (57), regioverpleegkundige van Kind en Gezin. Marcella doet dat werk al 34 jaar. “Het blijft me boeien, want elke geboorte is een echte explosie van gevoelens. Ouders weten met hun geluk geen blijf, maar anderzijds twijfelen ze of ze het allemaal wel zullen aankunnen.” 13 ging mee op babybezoek.

Dirk Gryp

Profiel

Loon: 1700 euro netto + kilometervergoeding

Niveau: B

Werkuren: 8.30 uur - 17.06 uur - Thuis op woensdag

Opleiding: 4 jaar (2 jaar als verpleegkundige en 2 jaar als sociaal verpleegkundige)

Een rijhuis in een volkse Gentse buurt. Marcella belt aan. Niemand komt opendoen. Net op het ogenblik dat ze haar laptop en weegschaal weer in haar auto wil laden, ziet ze de postbode aanbellen. Nu gaat de deur wel open. “Ik ben misschien niet meer welkom”, vraagt Marcella zich half schertsend, half ernstig af.

Maar niets is minder waar. “Wat harder bellen in het vervolg”, lacht mama Marijke. Ze keek al uit naar het bezoek van Marcella. Marcella weegt Magali en meet haar lengte en hoofdomtrek: “3,2 kg en 55 cm en 34,6 cm hoofdomtrek”, noteert ze in het boekje

van Kind en Gezin dat de ouders bijhouden. Ze bekijkt of Magali goed groeit en bijkomt in vergelijking met leeftijdsgenootjes.

Juichen voor elke gram

“Het wegen is altijd het moment van de waarheid. De ouders vragen bevestiging of ze het goed doen. Elke gram die erbij komt, wordt op gejuich onthaald”, zegt Marcella. “Ze is goed bijgekomen. Doe zo voort”, zegt ze tegen mama Marijke.

“Uw dochtertje heeft geen droge huid, dat is goed hé”, zegt ze tegen Sandra, een andere mama die ze vanmorgen bezoekt. “Ik wrijf haar geregeld in met lotion”, werpt papa Mark er trots tussen. “De jongste jaren kom ik meer papa's tegen. Zij hebben nu tien dagen vaderschapsverlof. Ze zijn heel betrokken en helpen goed mee”, ondervindt Marcella.

“In het ziekenhuis kunnen ouders alles nog aan de verpleging voorleggen, maar thuis staan ze er plots alleen voor. Het is toch wennen in het begin”, weet Marcella uit ervaring. Daarom probeert ze de eerste week dat de mama en haar kindje thuiskomen

van het ziekenhuis al een eerste keer langs te komen. “We zouden ook een weegschaal kunnen huren, maar dat zou hetzelfde niet zijn. Aan Marcella kunnen we vragen stellen. Zo weten we meteen of we goed bezig zijn”, beaamt mama Els. Haar baby Lotte heeft ontstoken vinger- en teennagels. “Ik heb ze ontsmet, maar als de ontsteking blijft duren, kun je best naar de dokter gaan voor een zelfje”, raadt Marcella de mama aan.

Gele baby's

“Ouders worstelen met veel vragen. Vooral bij hun eerste kindje maken ze zich snel zorgen. Ik kom nog geregeld ouders tegen die ongerust zijn als hun pasgeboren baby zijn haar verliest. Dan leg ik hen uit dat dat normaal is. Meestal zijn het maar kleine probleempjes en is de oplossing eenvoudig. Als een baby wat geel ziet, moet je hem in het daglicht leggen om stilaan zijn normale kleur te krijgen”, zegt Marcella. “Bij een ander huisbezoek vanmorgen had een kindje een gezwel op haar hoofd. Dat kwam door druk bij de bevalling. Niets ergs dus.”

“Familie en kennissen geven vaak goedbedoelde raad, maar soms stoppen mama's met borstvoeding omdat hun omgeving vindt dat het kindje niet genoeg bijkomt. Meestal onterecht. En wellicht wordt de huiduitslag van de baby niet veroorzaakt door de voeding, zoals de schoonmoeder beweert, maar door de wasverzachter. Ik raad dan aan een scheutje azijn te gebruiken in plaats van wasverzachter”, geeft Marcella mee.

De meeste ouders weten die handige tips te waarderen. “Haar advies is wetenschappelijk gefundeerd”, zegt papa Bart. Hij is bijna afgestudeerd als huisarts. Zijn vrouw is verpleegster. “Nee, ik heb mijn dochtertje nog niet zelf onderzocht. We hebben alle vertrouwen in Marcella.”

Baby's worden mama's

Toch is het volgens Marcella niet gemakkelijk een band te smeden met de ouders in twee huisbezoeken. “Vroeger legden we vier huisbezoeken af, waardoor we makkelijker vertrouwen kregen. Bovendien heb ik altijd in dezelfde deelgemeente van Gent gewerkt, waar iedereen mij kende als ‘de verpleegster van Kind en Gezin’. De baby's die ik onderzocht, werden op hun beurt mama. De oma's herkennen mij en dat schiep meteen een band.”

Alleen als er problemen zijn, leggen verpleegsters van Kind en Gezin extra huisbezoeken af. “Als het gewicht van het kindje te laag is bijvoorbeeld. Of als de borstvoeding niet wil lukken. We proberen borstvoedende mama's zo veel mogelijk te stimuleren, maar het heeft geen zin dit op te dringen. Een mama moet doen waar ze zich goed bij voelt. Ouders aanvaarden ook niet alles zomaar. Sommigen weigeren zelfs hun kind te laten vaccineren. Ik kan hen wel op de risico's wijzen en uitleg geven, maar uiteindelijk beslissen zij.” Marcella houdt wel het welzijn van de baby in de gaten. “Als iemand in het gezin rookt, vraag ik altijd om dat niet in de buurt van de baby te doen. Het gevaar op wiegendoed is heel groot”, waarschuwt Marcella.

Afkicken na borstvoeding

“Ik ben al 34 jaar verpleegster bij Kind en Gezin en heb ongeveer alles gedaan. Maar of ik nu op een infoavond sprak voor aanstaande ouders, mama's bezocht in de kraamrichting of bij hen thuis, overal heb ik het geluksgevoel ervaren dat de geboorte van een kind meebrengt. Maar het kan jammer genoeg ook anders lopen. In mijn wijk hier heb ik al jonge mama's gezien die verslaafd zijn aan drugs. Dat is verschrikkelijk. Hun baby's hebben meer medische begeleiding nodig. Als verslaafde moeders overschakelen van borstvoeding naar flesvoeding kan dat gevaarlijk zijn, omdat de baby's dan plots moeten afkicken. De moeders hebben ook veel sociale begeleiding nodig.”

Acht jaar geleden vroeg Marcella zelf om in deze volkse Gentse wijk te mogen werken. “Ik wilde kansarmen met pasgeboren baby's helpen. Je steekt er veel energie in, want je moet ze extra ondersteunen. Door hen naar thuisbegeleiding door te verwijzen bijvoorbeeld, of door hen aan de nodige formulieren te helpen zodat ze eersteleefstijds melk terugbetaald krijgen van het OCMW. Zo kunnen ze volwaardige voeding geven aan hun baby en schakelen ze niet te snel over naar volle melk omdat die goedkoper is. Je krijgt er veel dankbaarheid voor terug. De meeste kansarme moeders zijn van goede wil en doen echt hun best. Maar soms zijn ze niet in staat om hun kindje op te voeden. Zoiets doet mij altijd verschrikkelijk veel pijn.”

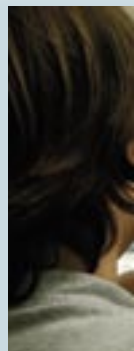
08:30 Marcella gaat in de voormiddag vier baby's thuis bezoeken. Ze trekt eerst een halfuur uit om de gegevens van de kindjes en de adressen op te zoeken. Ze kijkt ook na welke voeding de baby's krijgen, hoe het zit met de inenting en wat hun geboortegewicht is.

09:20 Ouders worstelen met veel vragen als ze met hun kindje thuiskomen van het ziekenhuis. Dat is ook het geval bij Marcella's eerste huisbezoek. Maar ze stelt de kersverse mama en papa op hun gemak en geeft hen handige tips.

10:40 Baby Lotte ligt weer vredig in haar park nadat Marcella haar gewogen en gemeten heeft. Ze noteert die gegevens in het boekje van Kind en Gezin. Daarna heeft mama Els tijd om vragen te stellen.

Gelukkig krijgt Marcella veel steun van haar collega's. "We helpen elkaar niet alleen bij praktische zaken, maar we kunnen ook bij elkaar terecht voor een goed gesprek. Vroeger stonden we er alleen voor. Ik heb ooit meege-maakt dat een mama haar kindje vermoord heeft, de dag nadat ik op huisbezoek geweest was. Het duurt een hele tijd voor je dat te boven komt. 'Wat heb ik niet gezien?' Die vraag heeft jaren door mijn hoofd gespoekt."

Schoenen uit

Marcella is erg begaan met de gezinnen die ze bezoekt. Vanmorgen ging ze langs bij een jonge mama van 17. "Het meisje gaat nog naar school, maar wil er nu mee knappen. Dat is erg jammer. Over enkele maanden zou ze haar diploma halen. Ik heb geprobeerd haar op andere gedachten te brengen. Later, als haar kindje groter is, zal het nog moeilijker zijn om haar studie weer op te nemen. Ook de papa gaat nog naar school. Gelukkig wonen ze bij de ouders van het meisje in en krijgen ze veel hulp."

Marcella heeft ook veel te maken met allochtonen. Dan neemt ze altijd een gezinsondersteuner mee die de cultuur en de gewoontes kent en tolkt. Bij Turkse en Marokkaanse gezinnen moet dat altijd een vrouw zijn. "Ik heb ondertussen geleerd om mijn schoenen uit te doen als ik hun huizen binnenstap", lacht Marcella. "Tegenwoordig ontmoet ik ook vaak gezinnen uit het Oostblok, en illegalen die in verkrotte huizen wonen. Daardoor is de gezondheid van hun kindjes

kwetsbaar. Zij komen bij ons op consultatie, maar willen niet geloven dat kinderartsen van Kind en Gezin geen medicijnen mogen voorschrijven, alleen vaccins."

Na haar vier huisbezoeken krijgt Marcella vanmiddag vijftien kindjes tussen 0 weken en 2,5 jaar over de vloer in het consultatiebureau. "Ze worden eerst gewogen door vrijwilligers. Nadien gaan ze bij dokter Frédéric van Kind en Gezin. Hij geeft hen vaccins en controleert of ze zich goed ontwikkelen. Houdt een baby van 3 maanden zijn hoofdje goed recht? Rolt hij zich goed op zijn rug als hij 6 maanden is? Bij problemen verwijzen wij door naar een behandelende arts."

De eerste mama's komen aan rond 13.30 uur. Nadat ze bij de dokter geweest zijn, komen ze bij Marcella terecht. Zij trekt ongeveer tien minuten per kindje uit. Als er problemen zijn, duurt het wat langer, bijvoorbeeld als de kindjes nog niet op hun potje gaan of als er vragen zijn over de voeding. "Wij moeten ons voortdurend bijscholen, want er verandert zoveel. Vroeger mocht je bijvoorbeeld al fruitsap geven op 6 weken. Nu mag je pas fruit geven vanaf vier maanden om allergieën te vermijden. Ik heb zelf twee kinderen, maar ik merk nu dat ik vroeger alles verkeerd gedaan heb", lacht Marcella.

Niet mee in bed

Sommige ouders hebben ook problemen met de opvoeding. "Ze verwachten te veel van hun baby. Hun kind moet zo snel mogelijk doorslapen of zindelijk zijn. Of ze klagen dat

hun baby overdag te veel huilt. Ouders willen dat hun kindjes zich aanpassen aan hen, maar het is omgekeerd natuurlijk. Baby's hebben vaste regels nodig. Ik raad ouders bijvoorbeeld af hun baby mee in bed te nemen. Slechte gewoontes afleren is niet simpel. Kind en Gezin is in Gent ook gestart met een opvoedingsprogramma, waarin we veel aandacht besteden aan huilbaby's. Zo hopen we te vermijden dat ouders hun kindjes van radoosheid of oververmoeidheid zouden schudden. Soms moeten we ouders op weg helpen om weer te genieten van hun kindjes. Het loopt niet overal even vlot. Gelukkig zijn dat uitzonderingen", meent Marcella.

De consultaties dreigen uit te lopen, want sommige mama's verschijnen niet tijdig op de afspraak. Enkele mama's annuleren hun afspraak en uiteindelijk is het 16.30 uur als de laatste mama gerustgesteld de deur achter zich dichttrekt. "Haar zoontje had een sterk afgeplat hoofd. Dat is niet schadelijk voor de hersenen, maar ze moet er wel voor zorgen dat hij wat meer op zijn andere zijde ligt."

Verder waren er geen problemen vanmiddag, zo blijkt uit de nabespreking met dokter Frédéric. Om 17.15 uur sluit Marcella het consultatiegebouw af. Morgen heeft ze haar vrije dag. "Maar dan ga ik de kindjes weer missen. Ik besef dat ik een geluksvogel ben. Mijn werk is mijn passie. Binnen enkele jaren ga ik met pensioen, maar ondertussen ga ik nog met volle teugen genieten van het jonge leven om me heen", besluit Marcella. ■

(* Alle namen van ouders en baby's zijn fictief ter bescherming van de privacy)

13:30 Marcella heeft net een halfuur bespreking met dokter Frédéric achter de rug. Samen overlopen ze de dossiers van de vijftien kindjes die vanmiddag naar het consultatiebureau komen. Nadat ze gewogen zijn, gaan de kindjes naar de dokter, die controleert of ze zich goed ontwikkelen. Daarna mogen de mama's met hun spruiten bij Marcella langs, om vragen te stellen over voeding of opvoeding.

14:55 Tussen de consultaties door levert een firma vaccins. Marcella legt ze onmiddellijk in de koelkast.

15:45 Terwijl Marcella wacht op een kindje dat nog bij de dokter is, speelt ze in de wachtzaal met de tweejarige Lars. Tijdens het spel kan ze zijn motoriek en taalgebruik even observeren.

16:30 De consultaties zijn achter de rug. Marcella heeft nu een halfuur nabespreking met dokter Frédéric. Dan moet ze nog een kwartiertje haar administratie bijwerken voor haar taak erop zit.

Het bureau van ...

Magda Guillemy (48)

leidt zes medewerkers in de afdeling Verkeerskunde van het Agentschap Wegen en Verkeer in Brussel. De meeste van haar collega's maken plannen voor verkeerslichtenregelingen, signalisaties, markeringen, verkeersborden ... op de Vlaamse gewestwegen. Magda coördineert onder meer het uittekenen van die plannen en maakt rapporten over de verkeerslichtenregelingen.

“Jij bent een van de enigen met zo’n persoonlijk bureau. Zo zouden er meer moeten zijn, want werken in een bureau waar je goed voelt, gaat veel beter!” Dat heeft de arbeidsgeneesheer al een paar keer tegen Magda gezegd, toen hij haar aan het werk zag in haar huiselijke bureau met ingelijste stukjes handwerk en schilderijen - “een daarvan heeft mijn oom nog bij het groot vuil gevonden”. Langs de muur staan planten, lampen en andere sfeermakers. Maar het meest opvallend is toch wel de bank met kussens die bijna een volledige muur in haar bureau inneemt. “Ik heb die bank eens meegebracht van thuis, ze paste daar niet meer en in mijn bureau was wel nog wat plaats”, vertelt ze. Zo gaat het wel vaker: dingen die thuis tijdelijk niet meer passen, krijgen op het werk een plek en omgekeerd. Zulke zachte kussens nodigen wellicht uit voor een praatje met de collega’s: “Mensen blijven inderdaad wel makkelijk plakken voor een babbel”, beaamt Magda.

“Ik werk graag in een warme en gezellige omgeving, de koele neonverlichting die hier in de bureaus hangt, gebruik ik liever niet. Geef mij maar warme, bruine tinten, zoals in die reproductie hier. Veel collega’s hebben posters met verkeerssituaties aan de muur

hangen, maar dat zie ik al genoeg in de plannen en het werk dat ik elke dag doorneem, dus ik heb graag iets anders om naar te kijken”, lacht Magda. Die warme omgeving mag je ook letterlijk nemen: Magda zet de verwarming graag een graadje hoger, nog een manier om het knus te maken.

Opmerkelijk is dat Magda bijna alle spullen zelf heeft gemaakt. Of het nu gaat over een werkje in kantklos of een meubelstuk: Magda gaat met evenveel gemak met de klosjes als met de hamer en de zaag aan de slag. “Ik maak inderdaad heel veel zelf: kleren, keramiek, meubels, aquarellen, allerlei soorten handwerk, ... Ik heb veel bezigheden naast het werk en dat heb ik ook nodig. Mijn job is vaak te weinig gevarieerd, creatief of uitdagend en in die creatieve hobby’s kan ik me echt uitleven.”

WIN
Een boeken-
en cd-bon ter
waarde van
30 euro!

Prijkt er op uw bureau een schattige foto, een bizar kunstwerk of een ander mooi aandenken? Een antieke affiche, een gouden beker of een mooie plant? Wat maakt uw bureau uniek? Laat het ons weten via dertien@vlaanderen.be en maak kans op een boeken- en cd-bon!

TAALTIP

Is de zin Het formulier dient binnen tien dagen te worden opgestuurd goed geformuleerd?

De bovenstaande zin is wel goed geformuleerd, maar een beetje stijf en ouderwets: *dienen te* is immers een typisch voorbeeld van stadhuis taal. U kunt het werkwoord daarom beter vervangen door *moeten*.

Sommige taalgebruikers vinden het werkwoord *dienen* minder dwingend dan *moeten*. Die indruk is onterecht: beide werkwoorden wijzen evengoed op een verplichting. Bovendien drukt *dienen* een onpersoonlijker relatie uit met de lezer. *Dienen* komt vaak voor in een passieve zin (met *worden*), wat die afstand nog groter maakt. U gaat helemaal in de fout als u *worden* weglaat: de zin *Dat formulier dient opgestuurd* behoort niet tot de standaardtaal.

In de meeste gevallen kunt u beter een directe stijl gebruiken door de zin actief te formuleren met het werkwoord *moeten*, of door een bevelende zin te gebruiken. Zo kunt u in een zakelijke tekst beter schrijven: *U moet het formulier voor 15 maart 2008 opsturen* of *Stuur het formulier voor 15 maart 2008 op*.

 Tip Abonneer u op het e-zine Taallink via www.taallink.be. Stel uw taalvragen aan de Taaltelefoon op 078 15 20 25.

Waar eet ...

Leen Laconte, directeur van Vlaams cultuurhuis De Brakke Grond in Amsterdam.

- **Waar eet u op een doordeweekse werkdag?** Wij eten in De Brakke Grond 's middags allemaal samen. Het is telkens een andere medewerker die de lunch gaat halen, dus krijgen we een diverse mix voorgeschoteld.
- **Wat is uw favoriete broodje?** Mijn favoriete broodjes zijn de echte Gentse martino en een broodje met avocado, zalm en tuinkers. Maar op reis kan ik net zo goed zin hebben in een gewone bruine boterham met mosterd en kaas.
- **Met welk gerecht/restaurant verrast u buitenlandse gasten het liefst?** Met het restaurant van De Brakke Grond. Het is in handen van een Nederlandse kok die leuk

aan de slag gaat met het Vlaamse/Belgische culinaire erfgoed in een mondiale gastronomische context.

- **Waar gaat u uit eten met uw gezin?** Amsterdam heeft een belangrijke traditie op het vlak van Aziatische en Indonische restaurants. Ze hebben veel meer dan in België hun culinaire tradities behouden. Daar gaan eten is een ware ontdekkingstocht!
- **Waar eet u als u iets te vieren hebt?** Dat hoeft zeker niet in een restaurant te zijn. Een zakje 'gatjes' (*langoustinestaartjes*, red.) halen aan de vistrap in Oostende en die oppeuzelen met een glas bier of wijn. Thuis een feestmaal bereiden met wat je in de kasten vindt. Oesters eten en parelende wijn drinken op de Gentse Kouter of het Brusselse Sint-Katelijneplein.

- **Waar eet u als u uw medewerkers of vrienden wilt trakteren?** Bij Brasserie Harkema hier in Amsterdam: mooi gestileerd, goede prijs-kwaliteitsverhouding, verrassende keuken. Of bij De Bestemming in Hansbeke.
- **Als u zelf aan het fornuis staat, wat maakt u dan klaar?** Risotto en allerhande pasta's.

- **Brasserie De Brakke Grond**, Nes 43, 1012 KD Amsterdam, tel. +31 20 626 00 44, www.brasseriebrakkegrond.nl
- **Brasserie Harkema**, Nes 67, 1012 KD Amsterdam, tel. +31 20 428 22 22, www.brasserieharkema.nl
- **De Bestemming**, Warandestraat 28, 9850 Hansbeke, tel. 09 371 86 73

Zo kookt ...

Ingrid Engelen verzorgt het secretariaat van het team 'Operations' en 'Nieuwbouw en R&D' bij het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust in Oostende.

"Ik wil elke avond een maaltijd met verse ingrediënten klaarmaken. Tijdens het weekend staan er bij ons speciale gerechten en wat minder alledaagse recepten op het menu. Deze paella suprême is mijn favoriet als er vrienden op bezoek komen. Zij weten goed waarom." (lacht)

Dit hebt u nodig: voor de bereiding:

800 gram kalkoenstoofvlees in gelijke stukken (konijnstoofvlees mag ook) • 400 gram gerookte spekblokjes • 12 kippendrumsticks • 500 gram inktvisringen • 1 pakje paellakruiden • 2 kleine potjes saffraan • 600 gram parelrijst • 2,5 maal het rijstvolume warme kippenbouillon (of water met 2 kippenbouillonblokjes) • 2 rode paprika's • 200 gram diepvrieserwtjes • 100 gram peultjes • 2 uien • 4 teentjes look

voor de garnituur:

1 kg gekookte mosselen • 12 gekookte langoustines • 600 gram gekookte gamba's • 2 citroenen

Paella suprême 6 porties

Zo gaat u te werk:

Snijd de uien en de look fijn in stukjes. Snijd de paprika's in dunne reepjes. Verhit in een brede pan een beetje boter en een beetje olijfolie, bak de kippendrumsticks bruin en kruid lichtjes met peper en wat zout. Neem ze uit de pan. Doe dan nog een beetje boter in de pan en bak het kalkoenstoofvlees samen met de spekblokjes aan. Neem het vlees uit de pan als het aan alle kanten dichtgeschroeid is.

Doe nu een flinke scheut olijfolie in de pan en doe er de rijst, de uien en de look in en bak aan tot alles wat glazig wordt. Voeg de kippenbouillon toe en meng het geheel samen met de paellakruiden en de saffraan. Na vijf minuten voegt u de paprika, de erwtjes en de peultjes toe. Roer alles goed om en voeg het gebakken kalkoenvlees, de spekblokjes en de inktvisringen erbij. Laat alles op een zacht vuurtje zonder deksel sudderen en roer regelmatig tot het meeste vocht is ingekookt.

Verwarm ondertussen de oven op 200°C. Doe het mengsel in een ovenschaal en schik er de kippendrumsticks op. Laat alles 45 minuten garen op 200°C (zonder af te dekken).

Verwijder de schelp helft van elke mossel zodat u nog een schelp helft met mossel-vlees overhoudt.

Haal de schaal na 45 minuten uit de oven, voeg de mosselen, gamba's en langoustines toe en dek af met aluminiumfolie. Zet het geheel nog vijf minuten in de oven op 200°C en laat dan nog tien minuten rusten in de uitgeschakelde oven.

Dien op met in stukjes gesneden citroen. Smakelijk!

Hebt u zelf een superlekker recept? Bezorg het dan aan de redactie, samen met een foto van uzelf achter het fornuis. U maakt zo kans op een aankoopcheque van 20 euro voor hoeveproducten, geschenken door VLAM hoeveproducten.

WIN

Een aankoopcheque van 20 euro voor hoeveproducten!

www.hoeveproducten.be

Wilt u een collega uitzwaaien? Gaat een van uw collega's voor u tot het uiterste? Of wilt u iemand om een andere reden bedanken? Dan is dit uw kans. Laat uw collega weten waarom hij zoveel voor u betekent!

Dat doen alvast deze collega's:

Stephen Van Loo, Dirk Matthijs, Rita De Meyer, Carine De Meyer, Daisy Stoepel, Mia Dewit en Carine Depoorter

zetten hun collega

Rita De Backer, onthaalmedewerkster in het Boudewijngebouw in Brussel

in de bloemetjes

"Samen met haar collega's houdt Rita al 17 jaar de balie van het Boudewijngebouw draaiende. Die 17 jaren vol mooie herinneringen én Rita's 60ste verjaardag mogen niet onopgemerkt voorbijgaan. Rita heeft een heel groot hart en het is altijd prettig om met haar samen te werken. Rita, we hopen dat je nog lang onze supercollega kunt blijven. En geniet van je 60ste verjaardag!"

De collega's van de afdeling Lucht, Hinder, Risicobeheer, Milieu en Gezondheid van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie in Brussel

geven een bloemetje aan

Patricia Van den Bossche en Stephan Marchant van het Agentschap Overheidspersoneel

in de bloemetjes

"Onze afdeling was nieuw na BBB en was op zoek naar een vormingsactiviteit om onze inhoudelijke werking te versterken en ons groepsgevoel te vergroten. Via onze Vlechtwerkcontacten kwamen we terecht bij Patricia en Stephan. Het klikte meteen en na enkele gesprekjes ontstond een dagprogramma over creatief denken, iets wat voor ons bij het beleidsvoorbereidend werk erg belangrijk is. Het resultaat was een vormingsdag op maat van onze behoeften, waarin ook heel wat ruimte was voor nieuwe inzichten en ludieke elementen. Onze teams werken verder met de bevindingen van die dag, bijvoorbeeld voor het plannen van hun werk. En Patricia en Stephan hebben nu een mooi programma over creativiteit dat ze ook voor andere afdelingen kunnen gebruiken."

Pascale Sonck van de MOD Boekhouding en Begroting van het Departement Landbouw en Visserij in Brussel

zet haar collega

Gerda Van Den Berghe

in de bloemetjes

"Onlangs ben ik voor de eerste keer mama geworden. Veel dingen waren compleet nieuw voor mij, maar Gerda heeft mij steeds met raad en daad bijgestaan. Ook enkele maanden later kan ik nog steeds op haar rekenen voor tips. Tijdens mijn zwangerschapsverlof heeft zij ervoor gezorgd dat het grootste deel van mijn werk werd opgevolgd. Zo lag er geen stapel achterstallig werk op mij te wachten toen ik weer aan de slag ging. Gerda is bovenal een fijne collega: altijd goed gehumeurd en te vinden voor een grapje."

Esther Van Laerhoven, Anita Baeskens, Denise De Baerdemaeker en Linda De Hertogh

geven een bloemetje aan hun collega

Carla Cooreman van Facilitair Management van het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie in Brussel

"Carla is de drijvende kracht van ons team. Zij zorgt voor het economaat, maar doet nog zoveel meer: ze is onze wandelende agenda, ons eerste aanspreekpunt en het immer sympathieke uithangbord van ons team. Carla draagt haar positivisme en inzet over op de hele groep. Zij verdient deze ruiker bloemen dubbel en dik. Bedankt voor je enthousiasme, Carla!"

**De collega's van de afdeling
Duurzame Landbouwontwik-
keling van het Departement
Landbouw en visserij in de
buitendienst in Hasselt**

zetten hun collega

Marie Jeanne Brems

in de bloemetjes

"Marie Jeanne verdient deze bos bloemen dubbel en dik omdat zij altijd voor iedereen klaar staat. Dat kan voor medische zorg, administratieve vragen en computerproblemen zijn, ja zelfs voor vakkundig shoppingadvies kunnen we bij haar terecht. Ook als zij ons in het najaar komt helpen bij de appel- en perenpluk uit de proefpercelen is zij ons zonnetje in de boomgaard! Marie Jeanne, we zouden je hier niet meer kunnen missen!"

**Sandra Cooreman van het kwaliteitsteam
Kinderopvang van Kind en Gezin in Brussel**

geeft een bloemetje aan haar collega's

**Els Pauels, Greet Wissels en Geert
Keersmaekers**

in de bloemetjes

"Els, Greet en Geert steken elke dag nóg een tandje bij, zodat ik onbezorgd van mijn bevallingsrust en ouderschapsverlof kan genieten. Het is niet evident om mijn werk in hun overvolle agenda in te passen. Toch doen ze dat - in afwachting van een paar helpende handen - graag en goed. Een hele geruststelling! Zo kan ik mij volop focussen op luiers vervangen en verhaaltjes voorlezen. Wat mij betreft verdienen deze drie dames dan ook een heel bloemenveld, maar een mooi boeket zal hun dag en ons bureau zeker opfleuren!"

**De collega's van de afdeling Informatie en
Ondersteuning van het Vlaams Agentschap Zorg
en Gezondheid in Brussel**

zetten hun gepensioneerde collega

Arlet Van Herck

in de bloemetjes

"Op 20 december namen we afscheid van Arlet. Na jaren trouwe dienst heeft ze het schip verlaten, niet zonder ettelijke keren te zeggen: 'Jullie gaan mij nog missen', en dat is nog waar ook! Arlet stond bij iedereen bekend als een loyale medewerkster bij wie je steeds terecht kon met een vraag of een verhaal. Samenwerken met haar was altijd prettig: ze zat nooit verlegen om een grapje. Zij behoort tot het soort madammen die vandaag niet meer gemaakt worden en wij hadden het voorrecht met haar te mogen samenwerken! Arlet, we wensen je nog vele jaren, geniet van het leven - daar twijfelen we niet aan - en kom ons nog eens bezoeken!"

CADEAU

**Stuur een
mooi boeket naar
uw collega!**

Wilt u een collega in de bloemetjes zetten? Stuur dan uw nominatie met een paar woordjes uitleg en een leuke foto van uw collega naar dertien@vlaanderen.be. Ook als u nog geen foto hebt, mag u ons de tip al doorspelen. Wij zorgen voor een mooie ruiker!

Bij het begin van het nieuwe jaar kunt u genieten van een flinke portie cultuur. Misschien een ideeetje als geschenk met de feestdagen? Op deze pagina's vindt u een selectie uit het enorme aanbod van activiteiten die georganiseerd of ondersteund worden door de Vlaamse overheid. Voor een uitgebreidere kalender kunt u terecht op de adressen en de links op pagina 42.

DOORLOPEND

Evenement: 'Expo 58, vijftig jaar later', lezingenreeks georganiseerd door Hogeschool Sint-Lukas, Brussel in Kaaitheater, Brussel (gratis) op 12, 19 en 26.02 en op 4 en 11.03.08 *** **'Zaterdagmiddagconcerten'**, **'Brunchconcerten'**, **'Herrewegheconcerten'**, **'Vocale concerten'**, **'Kamer-muziekconcerten'** en **'KIDconcerten'** door de Filharmonie, diverse locaties (voor plaatsen en data zie www.defilharmonie.be) *** **'Kunstbende 2008'**, de race naar de roem gaat zijn 9e jaargang in met voorrondes in de verschillende provincies van 9.02 tot 10.03 en finale in Antwerpen op 10.05.08 (info: www.kunstbende.be)

'Supermarkt Europa' (van 1.02 tot 30.04 in het Vlaams Parlement, Brussel)

'Top Secret' (tot 1.06 in Technopolis, Mechelen)

Muziek: 'Jan Rzewski - Fabian Fiorini Duo + Erik Vermeulen Trio', Belgische jazz op verschillende locaties van 10.01 tot 1.02.08 (info: www.jazzlabseries.be)

Opera: Maandelijks rondleidingen (vanaf januari tot juni) op zaterdag in de Vlaamse Opera in Antwerpen en Gent op 12.01 en 9.02 van 12 u. tot 13.30 u.

Tentoonstelling: 'L'O' van fotograaf Carl De Keyser in Concertgebouw, Brugge tot 1.06.08 *** **'K'NEXen, K'NEXte, gek'NEXT'** in Speelgoedmuseum, Mechelen tot 10.02.08 *** **'Kleur om te overleven'**, een realisatie van IVN Valkenswaard in NEC De Vroente, Kalmthout tot 22.02.08 *** **'De wereld rond. Portugal een wereldrijk in de 16e en 17e eeuw'**

in het Paleis voor Schone Kunsten, Brussel tot 3.02.08 *** **'Supermarkt Europa'** 50 jaar landbouw en voeding, gratis interactieve tentoonstelling in het Vlaams Parlement, Brussel van 1.02 tot 30.04, dagelijks van 10 tot 17u., behalve op zondag *** **'Dat verrassend land: Wallonië'** van Joachim Patenier tot Michel François in het Paleis voor Schone Kunsten, Brussel van 14.02 tot 18.05.08 *** **'De reizen van Franz K.'** van de Tsjechische fotograaf Jan Jindra in Passa Porta, Brussel van 8.01 tot 10.02.08 *** **'Pinokkio'**, een tweeluik voor kinderen van 7 tot 12 jaar - tentoonstelling van 8.01 tot 8.03.08 en concert op 22.01 en op 12 en 19.02.08 in De Bijloke Gent, i.s.m. Cultuurcentrum Mechelen en Genk (info: www.debijloke.be) *** **'Top Secret'** in Technopolis, Mechelen tot 1.06.08

Theater: 'De Geruchten' door Olympique Dramatique / Het Toneelhuis, 11 voorstellingen in Bourlaschouwburg en 27 voorstellingen op verplaatsing van 28.01 tot 27.03.08 (info: www.toneelhuis.be) *** **'Huisruil'** de 3 stadstheaters van Gent, Antwerpen en Brussel stellen een week lang hun producties voor in de andere huizen: **NTG-week** in KVS, Brussel van 22 tot 26.01.08; in Toneelhuis, Antwerpen van 15 tot 19.04.08; **Toneelhuisweek**

'De Geruchten' door Olympique Dramatique / Het Toneelhuis (vanaf 28.01 op verschillende locaties). Foto: Koen Broos

in KVS, Brussel van 12 tot 17.02.08; in NTG, Gent van 25 tot 29.03.08; **KVS-week** in NTG, Gent van 26 tot 28.02.08; in Toneelhuis, Antwerpen van 21 tot 23.02.08

JANUARI

Dans: 'Amjad' door La La La Human Steps in deSingel, Antwerpen van 9 tot 12.01.08 om 20 u.

5x2

kaartjes voor
**Misia en Maria
de Medeiros in
BOZAR'**

In het Paleis voor Schone Kunsten kunt u een afspraak hebben met de wereld van de fado tijdens de afsluiting van het festival 'Portugal and the World'. Misia en Maria de Medeiros bezingen er in een intense voorstelling hun 'Witte Stad' Lissabon. U mag daarbij intieme en krachtige poëzie en fadomuziek verwachten die de ziel van de hedendaagse Portugese literatuur blootleggen.

Voor die avond vol muziek en poëzie op zaterdag 2 februari om 20.30 uur geeft BOZAR MUSIC 5 duokaartjes weg. Stuur uiterlijk op dinsdag 15 januari een e-mail met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer en entiteit en met als onderwerp **'Wedstrijd BOZAR'** naar dertien@vlaanderen.be. Vijf winnaars worden uitgeloot en kunnen de avond zelf aan de vip- en persdesk hun kaartjes afhalen.

✉ www.bozar.be en 02 507 84 44

10x2

kaartjes
voor
**Saint Amour in
Cultuurcentrum
Knokke-Heist en in
Cultuurcentrum Hasselt**

Saint Amour, de literaire ode aan de liefde en de begeerte, is in Vlaanderen al aan zijn vijftiende editie toe, maar van sleet op de formule is geen sprake. De invulling is elk jaar anders. Voor de Saint Amourtournee in februari kiest organisator Begeerte de Begeerte volop voor internationale namen, in tegenstelling tot de laatste twee edities, waarin vooral Nederlandstalige literatuur werd belicht.

13 mag **5 keer 2 vrijskaarten** wegschenken voor de voorstelling op zaterdag 16 februari om 20 uur in het Cultuurcentrum Hasselt en **5 keer 2 kaartjes** voor die in het Cultuurcentrum Knokke-Heist op zondag 17 februari om 20.30 uur. Mail uiterlijk op maandag 4 februari naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer en entiteit en met als onderwerp **'Wedstrijd Saint Amour Knokke'** of **'Wedstrijd Saint Amour Hasselt'**.

✉ www.begeerte.be en 03 272 40 41

5x2

kaartjes
voor het
**Rotterdams Phil-
harmonisch Orkest
in deSingel**

Een concert van het Rotterdams Philharmonisch Orkest - een van de beste orkesten van Europa - is zowel voor de kenners als voor de minder geëfende muzikliefhebbers iets om naar uit te kijken. Samen met violiste Antje Weithaas en topdirigent Eliahu Inbal zorgt het orkest voor heel wat concertvreugde. Zij brengen werk van Anton Webern (1883-1945) - een visionair die slechts een beperkt oeuvre heeft nagelaten, het vioolconcerto van Benjamin Britten (1913-1976) en 'Eine Alpensinfonie', het laatste symfonische gedicht van Richard Strauss (1864-1949).

We geven 5 keer 2 kaartjes weg voor dit concert op donderdag 17 januari om 20 uur in deSingel in Antwerpen. Mail uiterlijk op vrijdag 11 januari naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer en entiteit en met als onderwerp **'Wedstrijd klassiek deSingel'**.

✉ www.desingel.be en 03 248 28 28

202

keer gratis
cultuur!

Evenement: 'Museumatelier 18+ - Sprekende handen' teken- en schilderatelier in KMSKA, Antwerpen op 19 en 26.01.08 van 14 tot 16.30 u. *** **'Muzen op zondag - Koudvuur'** in KMSKA, Antwerpen op 20.01.08 van 11.30 tot 14.30 u. *** **'Kafkamarathon'**, voorleesmarathon in Passa Porta, Brussel op 25.01.08 van 12 tot 24 u.

Muziek: 'A Night with the Tiger', El Tattoo Del Tigre speelt naar aloude ballroomtradities ten dans in de Handelsbeurs Concertzaal, Gent op 11, 12 en 13.01.08 om 20.15 u. *** **Kris De Bruyne** in AB, Brussel op 12.01.08 om 20 u. *** **ARID** in AB, Brussel op 27.01.08 om 20 u. *** **'Orlandus Lassus'** door Philippe Herreweghe en de solisten van het Collegium Vocale Gent in de Bijloke, Gent op 18.01.08 om 20 u. en in de Miniemenkerk, Brussel op 31.01.08 om 20 u. (info: www.bozar.be)

Opera: 'La Nozze di Figaro' van W.A. Mozart door de Vlaamse Opera, Gent op 9, 12, 15 en 18.01 om 19.30 u. en op 20.01.08 om 15 u.

Tentoonstelling: 'Spomenik' van fotograaf Jan Kempenaers in het Middelheimmuseum, Antwerpen tot 20.01.08 *** **'Vrouwenportretten'** van Eugene Van Mieghem en collectie Mayer van den Bergh rondleidingen in museum Mayer van den Bergh, Ant-

werpen van 3 tot 27.01 (in groep) en op 8 en 20.01.08 (individueel)

Theater: 'Iets Anders' door Lazarus in de Beursschouwburg Brussel op 11 en 12.01.08 om 20.30 u. *** **'Fort Europa - Hooglied van de versplintering'** van Tom Lanoye door NTG Gent in het Paleis voor Schone Kunsten, Brussel op 11, 12 en 13.01.08 en in NTG, Minnameers, Gent op 30 en 31.01.08 *** **'313 / Misschien wisten zij alles'** door KVS in CC De Velinx Tongeren op 25 en 26.01.08 om 20 u. *** **'Singhet ende weset vro'** door KVS in de Bourlaschouwburg, Antwerpen op 29 en 30.01.08 *** **'Niels Holgersson'** door Speeltheater Holland in het Paleis voor Schone Kunsten, Brussel (vanaf 6 jaar) op 6.01.08 om 15 u. (info: www.bronks.be) *** **'Winterverblijf'** door Toneelhuis in De Warande, Turnhout, op 9.01.08; in Vooruit, Gent op 18 en 19.01.08; in 30CC, Leuven op 30.01.08

FEBRUARI

Dans: 'I/II/III/IIII - De machine en de danseressen', een theatrale installatie van performancekunstenaar Kris Verdonck in Kaaitheater, Brussel i.s.m. Kunstencentrum Vooruit en Buda op 26 en 27.02.08 om 20.30 u.

'La Strada' door de Vlaamse Opera (vanaf 29.01 in Vlaamse Opera, Antwerpen en Gent)

Evenement: 'Krokusriebels: een fort van soldaten, kinderen en andere vreemde vogels' in Fort Napoleon, Oostende van 2 tot 10.02.08 (info: www.erfgoedvlaanderen.be) *** **'Muzen op zondag - Schaduwklanken'** door HERMESensemble in KMSKA, Antwerpen op 17.02.08 van 11.30 tot 14.30 u. *** **'Museumatelier 18+ - Sprekende handen'** teken- en schilderatelier in KMSKA, Antwerpen op 2 en 9.02.08 van 14 tot 16.30 u. *** **Festival 'Bad Boys II' het New York van de jaren 50**, verschillende genres met als slot een heuse Cage-happening in het Concertgebouw, Brugge op 9.02 om 20 u., op 11.02 om 9, 11 en 13.30 u., op 13 en 15.02 om 20 u. en 17.02.08 vanaf 10.30 u. (info: www.concertgebouw.be) *** **'Waterfun'** een attractief watersportprogramma, georganiseerd door de Vlaamse water-

sportfederaties in Flanders Expo, Gent van 9 tot 17.02.08 (info: www.bloso.be)

Muziek: Hooverphonic in de Handelsbeurs Concertzaal, Gent op 14.02.08 om 20.15 u. *** **Willy Deville & The Mink Deville Band** in AB, Brussel op 16.02.08 om 20 u. *** **'The unforgettable songs' van Leonard Bernstein** in de Handelsbeurs Concertzaal, Gent op 29.02.08 om 20.15 u. *** **'Ik val ... val in mijn armen'**, pathetische songs, zeer theatraal gebracht door Wim Opbroeck en Els Dottermans in de Stadsschouwburg, Brugge op 5.02.08 om 20 u. en in zaal Roma, Antwerpen op 20 en 21.02.08 om 20.30 u. (info: www.ntgent.be)

Opera: 'La Strada' van Luc Van Hove door de Vlaamse Opera in Antwerpen op 29.01 en 1 en 3.02 om 15 u., op 5 en 9.02.08 om 20 u. en in Gent op 17, 19 en 22.02 om 20 u. en op 24.02.08 om 15 u.

Theater: 'Fort Europa - Hooglied van de versplintering' van Tom Lanoye door NTG in NTG, Minnameers, Gent op 1, 2, 6, 7, 8 en 9.02.08 *** **'Het geheven vingertje'** door Theatergroep Holland in Beursschouwburg Brussel (vanaf 10 jaar) op 24.02.08 om 15 u. (info: www.bronks.be) *** **'313 / Misschien wisten zij alles'** door KVS in de Bourlaschouwburg, Antwerpen op 31.01 en 1 en 2.02.08 om 20 u. en in KVS, Brussel op 6, 7, 9 en 10.02.08 om 20.30 u.

25x2 kaartjes voor Broodje Brussel

In januari knijpt Broodje Brussel er even tussenuit, maar vanaf februari worden liefhebbers van een middagpauze met dát tikkeltje meer weer op hun wenken bediend.

Een kleine greep uit het programma. Tijdens 'Literatuur op de middag' haakt Broodje Brussel in op de tentoonstelling 'Ce curieux pays curieux' in het Paleis voor Schone Kunsten (op 12 en 26 februari). Schrijvers, critici en vertalers halen niet alleen Franstalige Belgen als Emile Verhaeren voor het voetlicht, ze maken u ook warm voor de huidige generatie auteurs uit Wallonië.

In de theatervoorstelling 'Leven met een onbekende' van Toon Tellegen (op 5 februari) heeft een actrice het voortdurend over een virtuele ontmoeting met haar geliefde. Sien Eggers en Peter Van Den Eede staan in 'Glanzen' van theatergezelschap De Koe stil bij Claudia Schiffer en David Copperfield (op 19 februari). Schiffer en Copperfield spelen al hun hele leven zichzelf. Maar in hoeverre stemt hun persoonlijkheid overeen met wie ze zijn?

We geven 25 keer 2 vrijkaarten weg onder de lezers die ons uiterlijk op dinsdag 29 januari mailen. Waag uw kans en stuur een e-mail naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer en entiteit en met als onderwerp **'Wedstrijd Broodje Brussel'**.

 www.broodjebrussel.be

5x2 kaartjes voor Ronny Mosuse in de AB

'Altijd Oktober' was de eerste cd waarop Ronny Mosuse zich helemaal in het Nederlands kon uitleven. En nu is er 'Allemaal Anders', zijn nieuweling die hij op donderdag 17 januari om 20 uur komt voorstellen in de AB in Brussel. U weet wellicht dat Ronny met zijn broer Robert uit Congo overkwam en dat hij na een prille start als B Tunes prettig doorgroeide bij The Radio's. Ondertussen werkt hij al een tijdje verder onder zijn eigen naam, en met succes. Vóór de première van 'Allemaal Anders' krijgt u de documentaire 'Live In Congo' te zien, een roadmovie die Mosuse en twee bevriende muzikanten volgt tijdens een concertreeks waarin ze ijveren voor een grotere bewustwording voor de gevaren van aids.

Mail uiterlijk op vrijdag 11 januari naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer en entiteit en met als onderwerp **'Wedstrijd Mosuse'** als u er gratis bij wilt zijn.

 www.abconcerts.be en 02 548 24 24

5x2 kaartjes voor 'De koning van het plagiaat' van Jan Fabre in deSingel

Wat bedoelt Jan Fabre met "wie een monoloog brengt, moet een atleet van de emoties zijn"? Het antwoord krijgt u van Dirk Roofthoof in 'De koning van het plagiaat', een grappige monoloog vol filosofische bespiegelingen. Centraal staat een van de favoriete thema's in Jan Fabres werk: de bevraging van het kunstenaarschap en de daarmee samenhangende begrippen authenticiteit en originaliteit. Ook een andere rode draad uit zijn oeuvre, het lichaam in al zijn vormen, mogelijkheden en mutaties, komt aan bod.

Wilt u er bij zijn in deSingel op donderdag 28 februari om 20 uur? Mail dan uiterlijk op maandag 4 februari naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer, entiteit en met als onderwerp **'Wedstrijd Fabre deSingel'**.

 www.desingel.be en 03 248 28 28

30x2 kaartjes voor het Vlaams Radio Orkest en voor het Vlaams Radio Koor

We mogen **60 vrijkaartjes** weggeven voor 5 concerten van het Vlaams Radio Koor en het Vlaams Radio Orkest:

- Vlaamse pianist Jan Michiels is een groot bewonderaar van de Hongaarse componisten Béla Bartók en György Ligeti. Tijdens 'Hungary: Ligeti & Bartók' kan hij zich helemaal uitleven.
- Het meesterwerk 'Ein Deutsches Requiem', wordt uitgevoerd door het Vlaams Radio Koor met Jan Michiels en Inge Spinette aan de toetsen.
- In 'Russia: Prokofiev & Rachmaninov' belicht het Vlaams Radio Orkest het werk van twee van de belangrijkste Russische componisten van de 20e eeuw.
- Onder leiding van de Braziliaanse topdirigent Ceiso Antunes brengt het Vlaams Radio Koor een eigenzinnige interpretatie van 'Bachianas', een van Bachs meest bekende motetten.
- Ook het nieuwjaarsconcert van het Vlaams Radio Orkest laat een exotische wind door de concertzaal waaien: Wenen wordt voor één avond verbonden met Buenos Aires.

Lees op www.vlaanderen.be/dertien hoe u een gratis duoticket kunt winnen. U vindt er ook meer info over de concerten.

www.vro-vrk.be en 02 627 11 60

Foto: Carl Vandervoort
Vlaams Radio Orkest

Adressen en links

- 30CC, Leuven: tel. 016 20 30 20 en www.30cc.be
- AB, Brussel: tel. 02 548 24 24 en www.abconcerts.be
- Beursschouwburg, Brussel: tel. 02 550 03 50 en www.beursschouwburg.be
- Behoud de Begeerte vzw, Antwerpen: tel. 03 272 40 41 en www.begeerte.be
- Bloso, Brussel: tel. 02 209 45 11 en www.bloso.be
- Bronks, Brussel: tel. 02 219 99 21 en www.bronks.be
- Broodje Brussel, Brussel: www.broodjebrussel.be
- Buda Kunstencentrum, Kortrijk: tel. 056 22 10 01 en www.budakortrijk.be
- CC De Velinx, Tongeren: tel. 012 39 38 00 en www.develinx.be
- Concertgebouw, Brugge: tel. 050 47 69 99 en www.concertgebouw.be
- Cultuurcentrum, Brugge: tel. 050 44 30 40 en www.cultuurcentrumbrugge.be
- Cultuurcentrum, Gent: tel. 089 65 38 43 en www.genk.be/cultuurcentrum
- Cultuurcentrum, Mechelen: tel. 015 29 40 00 en www.cultuurcentrummechelen.be
- De Bijloke, Gent: tel. 09 233 68 78 en www.debijloke.be
- De Brakke Grond, Amsterdam: tel. + 31 (0)20 626 68 66 en www.brakkegrond.nl
- De Vroente, Kalmthout: tel. 03 620 18 30 en www.devroente.be
- De Warande, Turnhout: tel. 014 41 69 91 en www.warande.be
- deFilharmonie, Antwerpen: tel. 03 213 54 20 en www.defilharmonie.be
- deSingel, Antwerpen: tel. 03 248 28 28 en www.desingel.be
- Erfgoed Vlaanderen, Antwerpen: tel. 03 219 29 70 en www.erfgoedvlaanderen.be
- Handelsbeurs, Gent: tel. 09 265 91 60 en www.handelsbeurs.be
- Het Toneelhuis, Antwerpen: tel. 03 224 88 00 en www.toneelhuis.be
- JazzLab Series, diverse locaties: www.jazzlabseries.be
- Kaaitheater, Brussel: tel. 02 201 59 59 en www.kaaitheater.be
- KMSKA, Antwerpen: tel. 03 238 78 09 en www.kmska.be
- Kunstbende, Antwerpen: tel. 070 22 22 72 en www.kunstbende.be
- KVS, Brussel: tel. 02 210 11 12 en www.kvs.be
- Middelheimmuseum, Antwerpen: tel. 03 827 15 34 en museum.antwerpen.be/middelheimopenluchtmuseum
- Museum Mayer van den Bergh, Antwerpen: tel. 03 232 42 37 en www.museum.antwerpen.be/mayervandenbergh
- NTG, Gent: tel. 09 225 01 01 en www.ntgent.be
- Paleis voor Schone Kunsten, Brussel: tel. 02 507 84 44 en www.bozar.be
- Passa Porta, Brussel: tel. 02 226 04 54 en www.passaporta.be
- Speelgoedmuseum, Mechelen: tel. 015 55 70 75 en www.speelgoedmuseum.be
- Technopolis, Mechelen: tel. 015 34 20 00 en www.technopolis.be
- Vlaams Parlement, Brussel: tel. 02 552 11 11 en www.vlaamsparlement.be
- Vlaams Radio Orkest / Vlaams Radio Koor, Brussel: tel. 02 627 11 60 en www.vro-vrk.be
- Vlaamse Opera, Antwerpen en Gent: tel. 070 22 02 02 en www.vlaamseopera.be
- Vooruit, Gent: tel. 09 267 28 28 en www.vooruit.be

www.vlaanderen.be/dertien

5x2 kaartjes voor de filmvoorstelling 'Metropolis' met live muziek in deSingel

In 'Metropolis' (1927), een film die bekend staat als het hoogtepunt van het Duitse expressionisme en die zich afspeelt in het jaar 2000, is de wereld opgedeeld in Denkers en Arbeiders.

Filmmaker Fritz Lang liet zich inspireren door een reis naar New York. Het resultaat is een indrukwekkende visuele stijl waarin strakke verticale lijnen domineren. Shots van wolkenkrabbers doorbreekt hij met horizontale elementen van autowegen die vele meters boven de grond mensen vervoeren. Kom en geniet mee van deze Star Trek avant la lettre, waar rond de Franse componist Martin Matalon live een surroundklankenbad met akoestische en elektronische muziek drapeert.

Mail uiterlijk op maandag 4 februari naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer, entiteit en met als onderwerp 'Wedstrijd Metropolis deSingel'. U maakt dan kans op een van de 5 duokaarten voor de voorstelling op zaterdag 16 februari om 20 uur in deSingel

www.desingel.be en 03 248 28 28

5x2 kaartjes voor De Kift in de Handelsbeurs

De Kift heeft wortels in de punkgolven van de jaren tachtig. Deze onstuimige bende heeft zijn grote sterkte gevonden in de pracht van literaire teksten. Ze verweven Nederlandstalige poëzie met losgeslagen muziek. Het succes van De Kift drijft op hetzelfde fenomeen als dat van pakweg El Tattoo Del Tigre en dj Shantel: de niet te stuiten revival van Oost-Europese zigeuner- en fanfaremuziek. De Kift laat de woorden en zinnen dansen met uitgelaten blazers en wilde gitaren. Probeer het zelf ook eens: genieten van woordkunst en tegelijk uitgelaten swingen op de muziek!

13 schenkt 5 keer 2 kaartjes weg voor dat concert op zaterdag 26 januari om 20.15 uur in de Handelsbeurs in Gent aan de lezers die uiterlijk op dinsdag 15 januari mailen naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van naam, adres, telefoonnummer en entiteit en met als onderwerp 'Wedstrijd De Kift'

www.handelsbeurs.be en 09 265 91 60

6x2 kaartjes voor de Bach + -concerten in De Bijloke

De zes suites voor cello van Johann Sebastian Bach behoren tot de fijnste werken die ooit geschreven zijn voor cello. Naar alle waarschijnlijkheid zijn ze gecomponeerd toen Bach kapelmeester was in Köthen. Veel vooraanstaande cellisten hebben de zes suites al uitgevoerd. Ook Jean-Guihen Queyras sluit zich nu bij dat rijtje aan. Hij presenteert dit meesterwerk als een geheel op één weekend, confronteert Bach met nieuw werk en krijgt ook nog eens een Vlaamse solist naast zich, op zaterdag Ewald Demeyere (klavecimbel) en op zondag Jan De Winne (traverso). Vandaar: Bach '+-'

We mogen voor elk van de drie Bach +-concerten in Muziekcentrum De Bijloke in Gent **2 keer duokaartjes** wegschenken. Wilt u op zaterdag 23 februari om 20 uur, op zondag 24 februari om 11 uur of op zondag 24 februari om 15 uur uw oren de kost geven? Mail dan uiterlijk op maandag 4 februari naar dertien@vlaanderen.be met vermelding van uw naam, adres, telefoonnummer en entiteit en met als onderwerp 'Wedstrijd Bach +'. Laat ook zeker weten welke dag en welk uur u verkliest!

www.debijloke.be en 09 269 92 92

Jean-Guihen Queyras

Spelletjes door Freddy Roegiest

Wedstrijd

Met de letters uit de genummerde vakjes van het kruiswoordraadsel in de juiste volgorde kunt u het sleutelwoord vormen. Stuur voor 15 januari 2007 de oplossing naar dertien@vlaanderen.be of naar Redactie 13, wedstrijd puzzelpagina, Boudewijnlaan 30 bus 20, 1000 Brussel.

Vermeld steeds uw naam, adres en entiteit.

U maakt dan kans op een aankoopcheque!

1 2 3 4 5 6 7 8

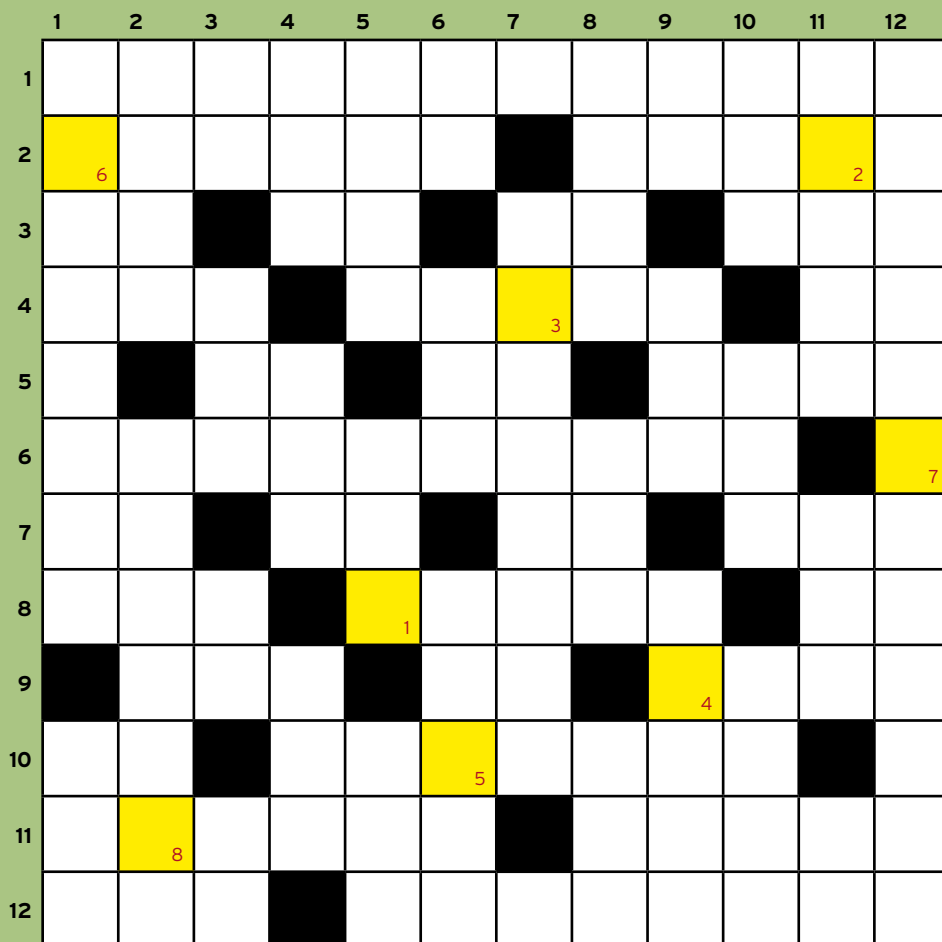
--	--	--	--	--	--	--	--

Horizontaal

- 1) kantoorgebouw van de Vlaamse overheid, gevestigd in Brussel
- 2) boodschappenwagentje - welriekende hars
- 3) verstreken - oosterlengte - Chinese maat - aperitiefdrank
- 4) soort gibbon - lichaamsactiviteit - nationaal kampioenschap
- 5) bolgewas - geliefde van Zeus - havenstad in Egypte
- 6) officieel structuur- en bestemmingsplan voor een gebied
- 7) in voce - onmeetbaar getal - body odour - hymne
- 8) gelofte - kleur - ego
- 9) dakrand - gezinslid - opstapje
- 10) uitroep van afkeer - vaste klant
- 11) dikke wollen jas - mode
- 12) mobiele telefoon - Gemeenschapscentrum van vzw 'de Rand' (2 woorden)

Verticaal

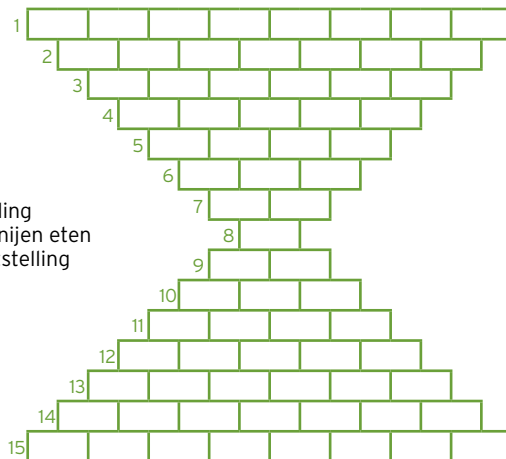
- 1) studie van/onderzoek naar de invloed van de mens op de ruimte en omgekeerd - verborgen microfoon
- 2) schaapkameel - zoals ook
- 3) lage druk - oneffen - muzikant - sadomasochisme
- 4) kunsttaal - loofboom - snibbig meisje
- 5) biersoort - beteuterd - slaapmeubel
- 6) selenium - energie - liefde (It.)
- 7) carrière
- 8) Arabisch vorst - prul - netto
- 9) bismut - aansporing - kubieke meter
- 10) sabeldolfin - Verenigde Naties - deel van een hengel
- 11) niervocht - aanwijzend voornaamwoord - nikkel
- 12) iemand die een job wenst

Zandloper

Elk woord bestaat uit de letters van het voorgaande woord min één, vanaf het negende woord plus één. Dit zijn de omschrijvingen:

1) elektronische	11) incisie
2) via het spoor reizen	12) tepel
3) jongeling	13) plotseling
4) appelsort	14) lekkernijen eten
5) gevoelig	15) opruststelling
6) hertensoort	
7) daar	
8) klinker	
9) plus	
10) landtong	

De race

Zeven vrienden houden een loopwedstrijd in het park. Na een uur komen ze alle zeven over de eindstreep. Over de uitslag zijn vier gegevens bekend:

- 1) FONS kwam als derde aan
- 2) FREDDY passeerde FREEK net voor de finish
- 3) FILIP kwam tussen FONS en FRANK aan
- 4) FALCO was de derde die na FREDDY over de meet ging

Onze vraag: op welke plaats kwam de zevende vriend FELIX aan?

Oplossing zandloper: 1) internet 2) treinen 3) tiener 4) renen 5) leer 6) ree 7) er 8) e 9) en 10) nes 11) snee 12) speen 13) opens 14) snoepen 15) pensioen.

Pootgoedvermeerderaar

Filip De Maesschalck is 40 jaar, woont in Lokeren en werkt in Brussel op de afdeling Communicatie als communicatieadviseur.

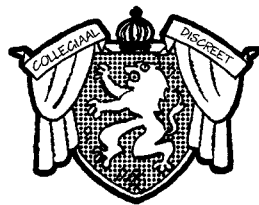
Tenzij u in de tuinbouwsector werkt, hebt u waarschijnlijk vol ongelof de bovenstaande titel x aantal keren moeten herlezen voor u er enigszins kop of staart aan kreeg. Geen nood, dat overkomt me trouwens regelmatig bij het lezen van de dossiers van de Vlaamse Regering en andere officiële documenten. Pas op, het is leerzaam! Zo wordt er een heel nieuwe woordenschat aan mij geopenbaard. Ik mag me stilaan gaan voorbereiden voor de preselecties van het Groot Dictee der Nederlandse Taal. Alleen betwijfel ik of je er veel 'ambtenares' voorgeschoteld zal krijgen.

Het blijft toch iets unieks, die ambtelijke taal. En ondanks de vele administratieve vereenvoudigingen blijft die 'klare taal' in de meeste officiële documenten nog vaak achterwege. Is dat een probleem? Toch wel, want de man/vrouw in de straat wil ook wel duidelijk weten wat er daar in Brussel allemaal wordt beslist. Liefst zwart op wit, zonder te veel blablabla en rookgordijnen. Laagdrempelige communicatie naar de burger is een absolute voorwaarde om zijn beeld van de overheid te veranderen. En daar doen we wel inspanningen voor, maar het kan altijd nog beter.

Natuurlijk blijven officiële beslissingen gebonden aan een aantal juridisch-technische vereisten en is het woord 'pootgoedvermeerderaar' waarschijnlijk het enige juiste in de context (ook al stond het niet in het woordenboek). Soms kan je nu eenmaal niet onder bepaalde termen uit. Een beslissing mag niet voor interpretatie vatbaar zijn. Dus blijven de cryptische omschrijvingen vaak hun weg naar de bevolking vinden. En proberen wij ze zo goed en zo kwaad als we kunnen te 'her-talen'. Zo wordt 'de agentschapsspecifieke regeling van de rechtspositie van het personeel' omgevormd tot 'het personeelsstatuut van het agentschap'. En herleiden we 'Voorontwerp van decreet houdende instemming met het verdrag inzake de bevoegdheid, het toepasselijk recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen, opgemaakt in Den Haag op 19 oktober 1996' tot 'Voorontwerp van decreet dat instemt met het Verdrag over de kindbescherming'. En worden we een klein beetje 'slechtwoordverminderaar'. Da's nog een idee voor op mijn visitekaartje!

En zo blijven wij wieden en knippen en vereenvoudigen, in de hoop dat iedereen begrijpt waarover we het hebben. (En werk ik, in figuurlijk zin, toch nog in de tuinbouwsector ...) Zodat de boodschap voor iedereen dezelfde is. En er geen misverstanden ontstaan. Er zijn al voor minder revoluties uitgebroken. Dus, duidelijke taal en welgemutste en goed geïnformeerde collega's en burgers: daar gaan we voor. Laat me alvast eindigen met twee woorden die iedereen wel begrijpt: Gelukkig Nieuwjaar!

In den Goeden Ouwen Tyd van de... VLAEMSCHE

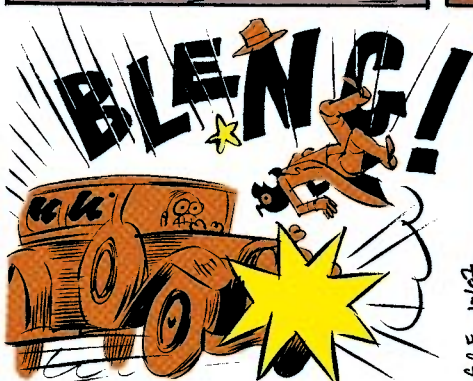
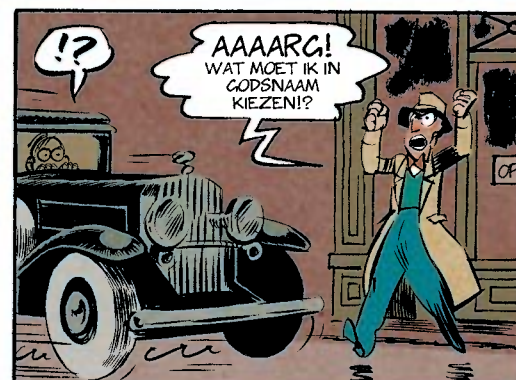

Anno 1932 - Derden Jaergang - N°1

Administratie - redactie :

Studio S.G.F. Spruyt

OVERHEYD

S.G.F. 10167

FIT

Hilde Sabbe is journaliste en moeder van Mats (18). Van haar verscheen eerder de bundel columns 'Mama weet het ook niet'. Ze woont deeltijds in Brussel en Ename.

“Weeral op reis”, plagen mijn collega’s op de krant goedmoedig als ik, in het kielzog van prins Filip, met een economische missie naar verre oorden verdwijn. Beter dan wie ook weten ze dat zo’n buitenlandse trip allesbehalve vakantie is, en dat je, buiten het interieur van hotels en conferentiecentra, bitter weinig couleur locale kan opsnuiven.

Evengoed blijf ik het spannend vinden, al die plekken waar ik anders niet zo snel zou komen: Qatar, China, Rusland, zelfs al blijft het bij wat blikken uit de bus of hotellobby.

In het hotel kruis ik onveranderlijk de mensen van Flanders Investment and Trade, kortweg FIT, de globetrotters onder de Vlaamse ambtenaren die - nog meer dan journalisten - aan het hotel vastgekluiserd zijn. Kunnen wij nog wel eens een onverwacht uurtje winterzon meepikken aan het zwembad, of een stadswandeling maken, zij staan 24 uur op 24 ter beschikking van de meereizende bedrijven. Voor elk van de bedrijfsleiders ligt een lijst klaar met netjes geregelde afspraken en ontmoetingen. Willen ze een extra afspraak, zoeken ze vervoer, of hebben ze een ander logistiek probleem: de ambtenaren van FIT brengen uitkomst.

Terwijl ik met een handdoek onder mijn arm de hotellobby doorkruis voor een snelle duik in het zwembad, zie ik hen in verschillende talen geanimeerde gesprekken voeren. Een honderdvijftigtal bedrijfsleiders op hun wenken bedienen, zoals begin november in Qatar: dat betekent handenvol werk. “Zeker in deze cultuur is het niet zo vreemd dat op het laatste ogenblik nog vanalles moet geregeld worden”, vertelt de assistant areamanager. “Maanden vooraf afspraken vastleggen, dat doen de mensen hier niet. Ze zeggen wel: ik heb gehoord dat hier op dit moment een Belgische delegatie op bezoek is, kan u nog iets regelen? En dat proberen we dan.”

Tot ieders tevredenheid, kan ik constateren. Zelden krijgt een journalist de kans om zo rechtstreeks naar de tevredenheid over het werk van ambtenaren te peilen. Niks geen enquête, niks geen uitgebreid onderzoek: ik hoef de vraag zelfs niet te stellen. Vrijwel alle meegereisde bedrijfsleiders beginnen spontaan de lof te zingen van FIT. Dat alles zo goed georganiseerd is, vertellen ze me. Tot in de puntjes verzorgd. “Schitterend werk”, hoor ik meer dan eens. “Alles stond op papier: wie ik waar zou zien, en zelf moest ik mij alleen maar concentreren op de inhoud van de contacten.”

Zelfs op de officiële recepties, waar de meeste van ons toch even de teugels vieren, zie ik ze werken. Voortdurend stellen ze mensen aan elkaar voor, brengen ze mogelijk geïnteresseerden met elkaar in contact. De laatste dag van de missie, als de meegereisde zakenlui nog snel op cadeautjesjacht gaan voor het thuisfront, ogen de Vlaamse ambtenaren bleek en moe. Hebben ze nu eigenlijk iets gezien van het land of de omgeving? Nee dus. “Maar we blijven wel één dag langer om te bekomen en een toeristische uitstap te maken”, zegt de assistant areamanager zowaar wat schuldbewust. “Je zou gek zijn als je het niet deed”, zeg ik. “Als iemand het verdiend heeft ... En ik kan het zwembad van het hotel met een gerust hart aanbevelen.”

Wat begint
met een schreeuw,
**mag nooit
in stilte eindigen.**

Stop huiselijk geweld. **Praat erover.**

Bel naar **Tele-Onthaal op 106** of surf naar **www.caw.be**.

Versterkt welzijn

12 tot 15 procent van de
Europese vrouwen ouder dan
16 wordt het slachtoffer van
huiselijk geweld in hun relatie.

Nog meer vrouwen blijven
lijden onder fysiek en seksueel
geweld van hun ex-partner.

**Het wordt tijd om een
uitweg te vinden!**

Vlaamse overheid

**Stop huiselijk
geweld
tegen vrouwen**

www.coe.int/stopviolence

Dikke- truiendag

15 februari 2008

speel het slim

<http://dikke-truiendag.lne.be>

1700

aan de deur van de winter

